

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS
INSTITUTE OF FINANCES

VLIV INVESTIČNÍHO ZÁMĚRU NA HOSPODAŘENÍ OBCE

THE INFLUENCE OF THE INVESTMENT PROJECT TO THE MUNICIPALITY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

PETR HÉL

VEDOUČÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. MARTIN PERNICA, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hél Petr

Účetnictví a daně (6202R049)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Vliv investičního záměru na hospodaření obce

v anglickém jazyce:

The Influence of the Investment Project to the Municipality

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza problému a současné situace

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

- HAMERNÍKOVÁ, B. a A. MAAYTOVÁ. Veřejné finance. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340. ISBN 978-80-7357-644-8.
- MARKOVÁ, H. Finance měst, obcí a krajů. Praha: Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
- OCHRANA, F. a L. VÍTEK. Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
- PEKOVÁ, J. a J. PILNÝ. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3.vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů. Teorie a praxe. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martin Pernica, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2013/2014.

L.S.

prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 29.05.2014

Abstrakt

Tato bakalářská práce je v teoretické části zaměřena na samosprávné územní celky, především pak obce. Podrobněji je tato práce zaměřena na fungování a hospodaření obcí. V praktické části je představeno město Velké Opatovice, v jehož majetku se nachází v současnosti nevyužívaný objekt bývalé střední umělecko-průmyslové školy, která by měla v budoucnu sloužit jako domov pro seniory. Přestavba jedné z budov uvedeného objektu představuje investiční záměr, který je v této bakalářské práci podrobně posuzován. V návrhové části je práce zaměřena na návrh financování tohoto investičního projektu a zjištění jeho dopadu na hospodaření a stabilitu Velkých Opatovic.

Abstract

This bachelor thesis deals, in its theoretical part, with autonomous territorial units, particularly with municipalities. The thesis is focused on a functioning and financial management of municipalities in more details. The town Velké Opatovice is introduced in the practical part of the thesis. In its property there is currently unused complex of buildings of former high school of art and industry, which is considered to serve as a retirement home in the future. The reconstruction of one of the buildings of the mentioned complex represents the investment project that is evaluated in details within the thesis. Suggestions for funding of the investment project are presented as well as the determination of its influence on the economic and financial stability of Velké Opatovice.

Klíčová slova

Samosprávné územní celky, obec, hospodaření obce, rozpočet, město Velké Opatovice, domov pro seniory, investiční záměr, stabilita obce.

Key Words

Autonomous territorial units, municipality, financial management of municipality, budget, the town Velké Opatovice, retirement home, investment project, financial stability of municipality.

Bibliografická citace

HÉL, P. *Vliv investičního záměru na hospodaření obce*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2014. 74 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Martin Pernica, Ph.D.

Čestné prohlášení o původnosti práce

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 31. Května 2014

.....
podpis studenta

Poděkování

Na tomto místě bych velmi rád poděkoval panu Ing. Martinu Pernicovi, Ph.D. za odbornou pomoc a veškerý čas věnovaný konzultacím této bakalářské práce. Rád bych také poděkoval zaměstnancům městského úřadu Velkých Opatovic za vstřícnost a rychlost s jakou mi poskytovali dokumenty a cenné znalosti potřebné k vypracování bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	9
VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍLE PRÁCE	10
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	12
1.1 Veřejná správa	12
1.1.1 Hlavní úkoly a činnosti veřejné správy	13
1.1.2 Rozpočtová soustava	14
1.2 Obec a její charakteristika	17
1.2.1 Působnost obce	18
1.2.2 Druhy obcí České republiky	20
1.2.3 Orgány obcí	21
1.3 Hospodaření obce	26
1.3.1 Rozpočet obce	26
1.3.2 Rozpočtový výhled	29
1.3.3 Struktura územního rozpočtu	30
2 ANALÝZA PROBLÉMU A SOUČASNÉ SITUACE	34
2.1 Základní informace o obci	34
2.1.1 Struktura obyvatelstva	35
2.2 Hospodaření obce	38
2.2.1 Příjmy	38
2.2.2 Výdaje	40
2.3 Investiční záměr	44
2.3.1 Politické pozadí	44
2.3.2 Domov pro seniory	45
2.3.3 Náklady a návrh financování	45
3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ, PŘÍNOS NÁVRHŮ ŘEŠENÍ	55
3.1 Starší investiční záměry	55
3.2 Konečná podoba návrhu financování investičního záměru	57
3.3 Ekonomický dopad investičního záměru	63
4 ZÁVĚR	67
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	69
SEZNAM TABULEK	73
SEZNAM GRAFŮ	73
SEZNAM OBRÁZKŮ	74

ÚVOD

V dnešní ekonomické situaci, kdy veřejný dluh České republiky dosahuje téměř dvou bilionů korun, je kvůli nestálosti politické scény, růstu rozpočtového schodku a neustále se zvyšujícímu DPH, pro mnohé ekonomické subjekty, ať jimi jsou fyzické či právnické osoby, mezi něž se řadí i obce, klíčové přijmout úsporná opatření. Tato úsporná opatření však mnohdy jako vedlejší efekt vedou k útlumu domácí ekonomiky, čemuž chtěla předejít Česká národní banka. Oslabením koruny chtěla podpořit nárůst výdajů ekonomických subjektů, oproti poklesu spoření. Tímto krokem, ale došlo k znehodnocení uspořených prostředků, což mohlo, alespoň v krátkodobém měřítku, ohrozit především aktivní skupinu obyvatelstva v předdůchodovém věku, jejichž úspory jsou pro následnou etapu jejich nadcházejícího života klíčové.

Dnešní doba se kromě častých ekonomických krizí vyznačuje pozvolným nárůstem průměrného věku dožití, což naznačuje, že naši budoucí potomci by se měli alespoň teoreticky dožít věku, jenž byl před několika desítkami lety stěží představitelný. Tento trend spojený s nízkou porodností pak zapříčiňuje postupné stárnutí obyvatelstva, na což politické strany reagují zvyšováním hranice věku nástupu do důchodu. Navzdory tomuto faktu neustále přibývá jedinců s žádostmi o místo v domovech pro seniory. Zcela zásadním problémem je tak skutečnost, že domovů pro seniory s kvalifikovaným pečovatelským personálem je v České republice nedostatek. V některých lokalitách je téměř nemožné sehnat v těchto zařízeních volné místo, neboť žadatelů přibývá neúměrně rychleji v porovnání se vznikem nových volných míst.

I proto je hlavním motivem této bakalářské práce zpracování návrhu na vybudování nového domova pro seniory, který by pomohl regionu Malá Haná umístěním několika desítek seniorů do klidného a přívětivého města – Velkých Opatovic.

VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je zjištění dopadu vybraného investičního záměru na hospodářskou situaci města a vytvoření návrhu vhodného způsobu zajištění prostředků na realizaci tohoto projektu.

V teoretické části jsou použity informace, jež jsou čerpány z monografií, zákonů a internetu umožňující získat znalosti o obcích, zákonech, které je upravují, o pozicích vůči státu a vyšším samosprávným celkům a o orgánech samosprávy.

V navazující praktické části jsou tyto teoretické znalosti využity a s jejich pomocí je vypracována druhá část bakalářské práce. V první části je představena obec, v níž bude projekt realizován. Následně je proveden rozbor důležitých ekonomických dokumentů. Jsou to především výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu jednotlivých let, na jejichž základě je možné zjistit míru samofinancování a míru zadluženosti obce spojenou se schopností splácet své závazky. Následně je možné přistoupit k řešení finančních potřeb samotného projektu. Těchto řešení je několik, přičemž je zkoumáno, co bude pro obec a její rozpočet výhodnější, zdali financování z vlastních prostředků, cizích prostředků, případně financování dotacemi z krajských či EU fondů a jejich programů.

V poslední části bakalářské práce je realizován hlavní cíl bakalářské práce, kdy je využito teoretických i praktických znalostí ke zhodnocení navrhovaného financování projektu, přičemž je zkoumán dopad na stabilitu a hospodaření obce.

Metodika práce

Pro vypracování bakalářské práce je především v teoretické části použita metoda DESKRIPCE, umožňující popis fungování samosprávných celků. Druhou metodou využitou v teoretické části je metoda INTERPRETACE, kdy jsou získané znalosti knižních a elektronických zdrojů interpretovány vlastními slovy, což umožní posouzení pochopení dané problematiky. V praktické části je kromě výše zmíněné metody DESKRIPCE použita metoda ANALÝZY, s jejíž pomocí jsou zanalyzovány výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu, na jejichž základě dojde k sestavení podkladů pro návrhovou

část bakalářské práce. Poslední užitou metodou v praktické části bakalářské práce je metoda ÚSTNÍHO POHOVORU, na jehož základě jsou sestaveny jednotlivé splátkové kalendáře a tabulky doplňujících informací, týkající se možností poskytnutí střednědobých a dlouhodobých bankovních úvěrů. V poslední – návrhové části bakalářské práce je použita dvojice metod, z nichž první je metoda KOMPARACE, s jejíž pomocí je možné vybrat vhodnější způsob financování investičního záměru, čemuž napomůže i poslední použitá metoda – metoda DEDUKCE, kdy je nutné zhodnotit jednotlivé vstupy investičního záměru z více hledisek a vydedukovat jeden realizovatelný výstup založený na dříve získaných informacích a datech.

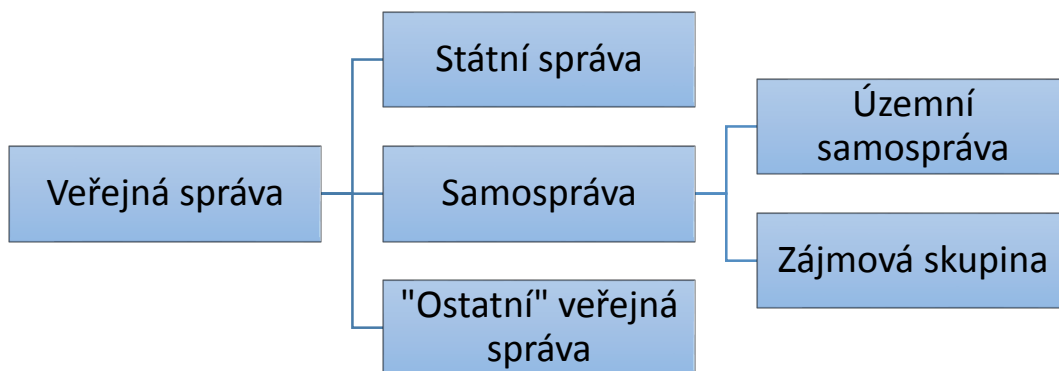
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Jak název kapitoly napovídá, v této konkrétní části bakalářské práce se budu za pomoci knižních a internetových pramenů zabývat teoretickými znalostmi, vymezením pojmů a definic souvisejícími s územními samosprávnými celky – obcemi, k čemuž je potřebné přidat teoretické znalosti z oblasti veřejné správy.

1.1 Veřejná správa

Ač by se mohl zdát pojem veřejná správa jako čistě moderní výdobytek dnešní společnosti, mnohé historické prameny naznačují, že již ve starověkém Egyptě, Číně, Persii, Řecku, či Římě velice dobře znali a zároveň definovali tento pojem. Pojem, na jehož základě lze i dnes, v již poměrně pozměněných podmínkách, uvažovat o principech fungování státu a samosprávných celků, mezi něž se řadí obce a kraje (dříve i okresy).¹

K výše zmíněným subkategoriím, je nutné přidat i nepříliš uváděnou, přesto velmi důležitou třetí subkategorii, která doplňuje základní rozčlenění veřejné správy v České republice:²

Obrázek 1: Schéma rozdělení veřejné správy
(Zdroj: Vlastní zpracování dle Provazníková, 2009, s. 12)

¹ POMAHAČ, R. a kol. *Veřejná správa*.

² PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*.

Zatímco nositelem státní správy je pochopitelně stát, nositeli samosprávy, jíž bude v následujících kapitolách věnována hlavní pozornost, jsou územní a zájmové korporace, k nimž v rámci tzv. „ostatní“ veřejné správy lze přiřadit často nezávislé instituce, mezi něž patří centrální banka a instituce poskytující veřejné služby.³

Takto definovaná veřejná správa neboli veřejný sektor je v každém státě nezastupitelnou složkou makroekonomického celku, do něž spadá i sektor soukromý. Právě kvůli němu a konkrétně kvůli selhání trhu je v dnešní době veřejný sektor nenahraditelný, přičemž se spolu se sektorem soukromým, který je na rozdíl od sektoru veřejného ziskový, vzájemně doplňují a podmiňují.⁴

1.1.1 Hlavní úkoly a činnosti veřejné správy

Mezi nejzákladnější a nejhlavnější úkoly veřejné správy se řadí v první řadě **zabezpečování veřejných statků** pro občany, v řadě druhé pak **napravování a odstraňování** důsledků tržního selhání, do nichž spadají například negativní externality.⁵

Mezi základní činnosti veřejné správy lze zařadit již výše zmíněné **zajištění potřebných veřejných statků**, na jejichž produkci je nutné efektivně alokovat finanční prostředky uložené v rozpočtové soustavě. To je jedním z největších problémů veřejné správy, kdy je třeba dosáhnout maximální hospodárnosti na straně vstupu oproti maximálnímu užitku pro občany na straně výstupu. Druhou neméně důležitou činností je zabezpečení tzv. **hraničních statků**, u nichž se hranice mezi veřejným a soukromým statkem mnohdy stírají. Třetí činností je taková činnost při níž veřejný sektor **vytváří podmínky** pro fungování soukromého sektoru. Těmito podmínkami jsou například fungující dopravní infrastruktura, fungující zákonodárství či zajištění bezpečnosti majetku. Další základní činností je **příspěvek k ekonomickému růstu**, pod čímž si lze představit objednávání některých vstupů pro veřejný sektor u sektoru soukromého, čímž dochází k druhotným efektům, jako jsou **růst zaměstnanosti, vytváření podmínek pro zkvalitnění lidského života** a v neposlední řadě také **růst a podpora vzdělání a**

³ POMAHAČ R. a kol. *Veřejná správa*.

⁴ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*.

⁵ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*.

kvalifikace pracovních sil. Jako poslední činnost veřejného sektoru je uváděna **snaha dosáhnout větší spravedlnosti v rozdělování veřejných statků**, což v praxi umožňuje nižším příjmovým skupinám využívat některé tyto statky v rámci školství, zdravotnictví a sociálních služeb zcela bezplatně.⁶

1.1.2 Rozpočtová soustava

Na soustavu veřejných rozpočtů, tedy rozpočtovou soustavu lze v rámci teorie pohlížet z vícera hledisek, mezi něž patří finanční nebo institucionální.⁷

Hledisko finanční v sobě ukrývá **soustavu peněžních fondů** a **soustavu rozpočtových vztahů** uvnitř rozpočtové soustavy. Hlavním kriteriálním hlediskem soustavy peněžních fondů veřejných financí je trojice principů, dle nichž dochází k jejich tvorbě, rozdělení a používání:⁸

- **nenávratnost,**
- **neekvivalence,**
- **nedobrovolnost.**⁹

Těmito třemi principy se peněžní fondy veřejné správy liší od peněžních fondů ostatních článků finanční soustavy, kam lze zařadit úvěrové, případně pojistné fondy. V určitých případech mohou subjekty územní samosprávy, jakými jsou obce a kraje využít i **návratných příjmů a výdajů**, které fungují na zcela diametrálním principu – **návratném.**¹⁰

⁶ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance.*

⁷ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance.*

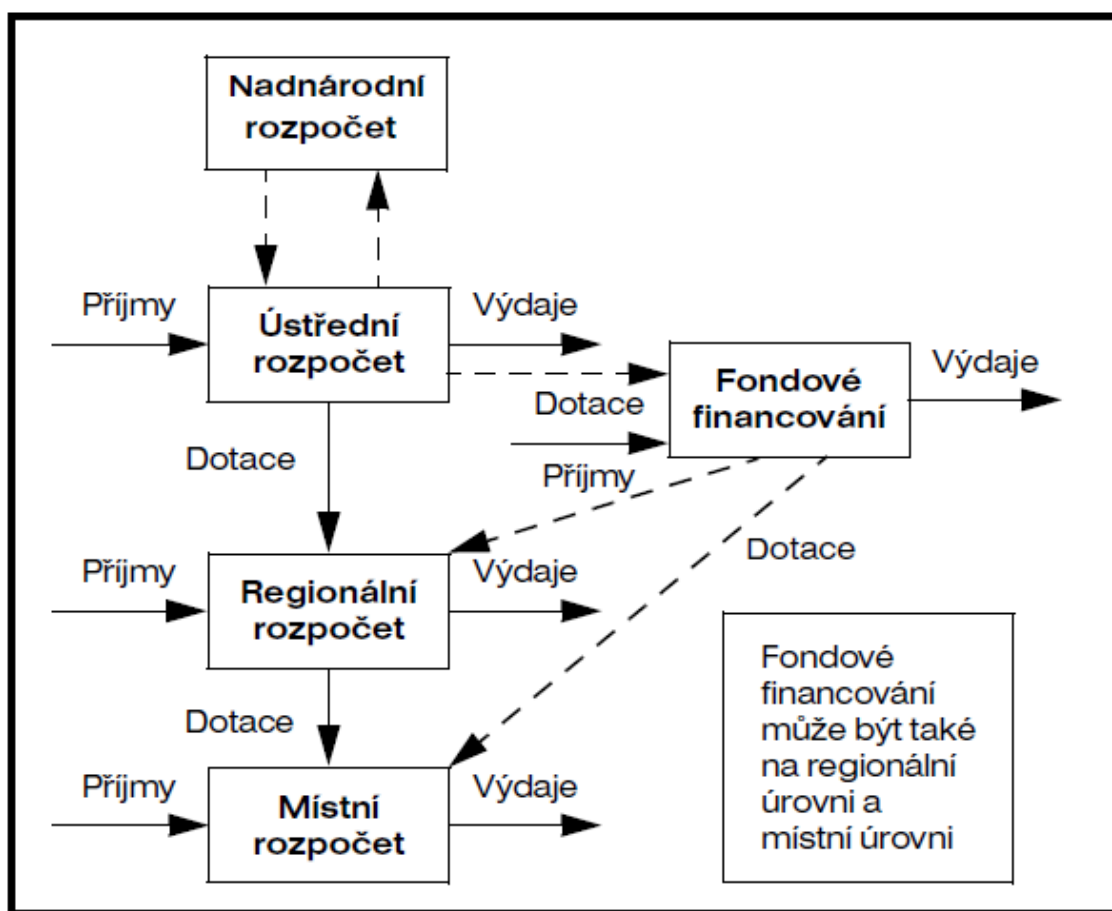
⁸ ŠELEŠOVSKÝ J. a R. JAHODA. *Veřejné finance v ČR a EU.*

⁹ ŠELEŠOVSKÝ J. a R. JAHODA. *Veřejné finance v ČR a EU.*

¹⁰ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance.*

1.1.2.1 Soustava veřejných rozpočtů

Do obecného zařazení veřejných rozpočtů patří především **nadnárodní rozpočet** v podobě rozpočtu EU. Následujícím rozpočtem na nižší úrovni je tzv. **ústřední státní rozpočet**, jehož podoba může být i federální, ovšem struktura státního rozpočtu je závislá na státoprávním uspořádání dané země. O úroveň níže pak stojí **rozpočty jednotlivých územních samospráv**, což jsou rozpočty obcí a rozpočty krajů, které jsou rozpočtům obcí nadřazené. Posledním stupněm v soustavě veřejných rozpočtů jsou **rozpočty veřejnoprávních podniků a veřejnoprávních (vládních) neziskových organizací veřejného sektoru**.¹¹

Obrázek 2: Schéma soustavy rozpočtů
(Zdroj: Šelešovský, Jahoda, 2005, s. 16)

¹¹ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*.

Aby mohly být teoretické poznatky o veřejných rozpočtech z větší části úplné, je nutné doplnit i některé právní normy, které se problematikou rozpočtů zabývají. Konkrétně pak zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů¹² a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) v platném znění¹³.

¹² Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

¹³ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) v platném znění.

1.2 Obec a její charakteristika

Česká republika, respektive Ústava České republiky člení území našeho státu na dva stupně územní samosprávy. Prvním stupněm jsou **obce**, jimž bude v této bakalářské práci věnovaná hlavní pozornost, tím druhým jsou vyšší územní celky – **kraje**, které nejsou pro účely této práce důležité.¹⁴

Pojem obec je zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích ze dne 12. dubna 2000, konkrétně §1 definován jako základní územní samosprávné společenství občanů, tvořící územní celek vymezený hranicí území obce. Kromě §1 je vhodné zmínit i §2, který obec charakterizuje jako veřejnoprávní korporaci disponující vlastním majetkem a vystupující v právních vztazích vlastním jménem, což znamená, že nese odpovědnost z těchto právních vztahů vyplývajících.¹⁵

Dá se tedy říci, že z právního hlediska je obec vymezena těmito základními znaky:¹⁶

- **svým územím** – jako územní celek se rozkládá na jednom nebo více katastrálních územích, jež jsou vyznačena v územních plánech obce,
- **občany** – občané obce, jsou osoby mající na území obce trvalý pobyt, osoby s čestným občanstvím, osoby právnické a fyzické se sídlem na území obce,
- **samosprávou veřejných záležitostí v hranicích obce** - tzv. působností,
- **názvem** – k názvu se řadí i znak a vlajka.¹⁷

Dle §2 je obec předně **společenstvím občanů** s trvalým bydlištěm, kteří se podílí na samosprávě. Má rozhodovací možnosti a je jí svěřeno zabezpečování úkolů veřejné správy (i v zájmu podnikatelských subjektů, které sídlí nebo mají provozovnu na území obce). Majetek, který obec vlastní je nedělitelný mezi občany a dle zákona o daních z příjmu je neziskovou právnickou osobou, jež je v mezích zákona nezávislá na státu. Měla by být **reprezentantem veřejných zájmů** občanů a ostatních subjektů (firem) dané

¹⁴ POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY (PSPČR). Ústava České republiky.Psp.cz [online].

¹⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

¹⁶ KÁŇA, P. *Základy veřejné správy: Vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol.*

¹⁷ KÁŇA, P. *Základy veřejné správy: Vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol.*

obce, přičemž zohledňuje místní zvláštnosti, zájmy a preference obyvatelstva. Jako veřejnoprávní korporace je **samostatným ekonomickým subjektem**, což znamená, že má právní subjektivitu, kdy vystupuje vlastním jménem, vstupuje do smluvních vztahů a nese právní odpovědnost za důsledky svých rozhodnutí. I z tohoto titulu pečuje o **všestranný ekonomicko-sociální rozvoj** svého území, k čemuž přispívají **neziskové organizace**, jež může obec zřizovat. V současné době to jsou v České republice tzv. organizační složky - příspěvkové organizace a obecně prospěšné společnosti. Mezi další významné funkce obcí patří **zakládání obecních podniků**, do nichž může vkládat svůj majetek, přičemž je oprávněna zakládat podniky s jinými obcemi či dokonce se soukromými subjekty k zajištění polotržních (cena je ovlivněna státem a jeho zásahy, o nichž se rozhoduje na jednotlivých vládních úrovních) a tržních statků (jejich cena je sjednána na trhu, bez intervencí státu). Významnou vlastností obcí, jako veřejnoprávních korporací je jejich **finanční suverenita** (v České republice vymezena zákonem o rozpočtových pravidlech), což umožňuje jistou finanční nezávislost na státu. Stejně tak má právo hospodařit dle vlastního rozpočtu, pokud je třeba tak i vytvářet mimorozpočtové fondy. V mezích zákona je **nositelem veřejné moci**, což ji opravňuje zřizovat například obecní policii. V neposlední řadě pak spolupracuje a rozvíjí vztahy s jinými obcemi, krajem či státem.¹⁸

1.2.1 Působnost obce

Obec jako základní samosprávný územní celek má zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích vymezeny dvě funkce, při nichž plní:¹⁹

- **vlastní samosprávnou funkci** – tj. samostatnou působnost, při níž může obec samostatně rozhodovat v rámci zákonem upravených pravomocí. Tyto obec uplatňuje při rozhodování v oblastech veřejné správy (bydlení, doprava, výchova a vzdělání,...). Stát přitom může zasahovat do působnosti obcí jen

¹⁸ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*.

¹⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

v případech, vyžaduje-li to ochrana zákona a pouze způsobem stanoveným zákonem,²⁰

- **přenesené funkce** – v České republice se tyto přenesené funkce označují jako přenesené působnosti, při nichž přechází část povinností státu na jednotlivé obce, které tak vykonávají státní správu. Rozhodovací pravomoc však leží pevně v rukou státu a tyto přenesené působnosti jsou jen prostředkem, jak výkon státní správy přiblížit občanům. Přenesené funkce pak mohou být delegovány v různém rozsahu, dle toho jak jsou k výkonu pověřovány zákony upravující danou oblast, například stavební zákon, zákon o státní správě a samosprávě ve školství aj.²¹

Je tedy pochopitelné, že se svěřením některých výkonů obcím s přenesenou působností, musí nutně docházet ke kontrolám a pravidelnému doзору, který provádí jak samotné Ministerstvo vnitra, tak i nadřazené územní samosprávné celky, v jejichž územním celku se obce s rozšířenou působností nachází – kraje.²²

Dle přenesené působnosti, jejíž funkce jsou zmíněny výše, se obce s přenesenou působností dělí na pět základních kategorií:²³

- **obce,**
- **obce s matričním úřadem,**
- **obce se stavebním úřadem,**
- **obce s pověřeným obecním úřadem,**
- **obce s rozšířenou působností,** které jsou pověřeny nad rámec přenesené působnosti náležející ostatním obcím, zabezpečovat výkon státní správy ve svém správním obvodu.²⁴

²⁰ MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů.*

²¹ MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů.*

²² MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY (MVČR). Materiál. *Mvcr.cz* [online].

²³ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

²⁴ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

1.2.2 Druhy obcí České republiky

Jako základní územní samosprávné celky se obce rozkládají na jednom či více katastrálních území. Každá obec je zařazena do správního obvodu (okresu) a do územního obvodu (kraje). Zákon o obcích pak umožňuje na základě místního referenda vícero obcím jejich slučování, respektive rozdělování.²⁵

Zákon o obcích rozlišuje čtyři základní druhy obcí, k nimž se od roku 2006 řadí i druh pátý, který má však oproti předchozím čtyřem druhům historický charakter.²⁶

Prvním druhem obcí, jsou **obce**, které nejsou městy. Zpravidla to bývají územní samosprávné celky, na jejichž území nežije více než 3 000 obyvatel. Je však možné, že i obce s menším počtem obyvatel, než je zmiňovaná hranice 3 000 obyvatel, mohou z historických důvodů užívat titul město, neboť jim byl udělen například v období Habsburské monarchie nebo v období Přemyslovců. Druhým druhem obcí jsou **města**. Městem se může stát obec, jejíž počet obyvatel přesáhl hranici 3 000 obyvatel, přičemž je nezbytně nutné zažádat o tento titul předsedu Poslanecké sněmovny, který má výsadní právo tento titul obcím schvalovat a následně udělovat. Třetím druhem obcí jsou tzv. **statutární města**, jimž je tento titul přiznán zákonem. Většina statutárních měst je sídlem krajských úřadů, které dohlíží na obce s rozšířenou působností. Čtvrtým a předposledním druhem obce, je obec, která je na území České republiky jediná svého druhu. **Hlavní město** je titul přiznaný zvláštním zákonem pouze Praze²⁷. Praha je ve své podstatě statutárním městem a jako statutární město dělí své území na několik městských částí (Praha 1, Praha 2,...). Hlavní město Praha zároveň vystupuje vůči středočeskému kraji jako jeho krajské město, i když není jeho součástí, protože je samostatným čtrnáctým krajem.²⁸

Posledním, pátým druhem obcí, je obec s historickým titulem, který byl na 52 let zrušen a k jeho znovuzavedení došlo 1. července 2006, odkdy bylo a je možné o tento titul opětovně zažádat. Je k tomu však zapotřebí, aby tento titul obec používala před 17. květnem 1954. Stejně jako titul město, je titul **městys** udělován předsedou Poslanecké

²⁵ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*.

²⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

²⁷ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

²⁸ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*.

sněmovny, jemuž musí být zaslána žádost. Podstatnou měrou se na navrácení tohoto titulu zasloužil Svaz měst a obcí České republiky, čímž došlo k naplnění jednoho ze závazných úkolů přijatých IX. Sněmem.²⁹

1.2.3 Orgány obcí

Tato kapitola zabývající se jednotlivými obecními orgány, mezi něž se řadí například zastupitelstvo, či starosta, slouží k popisu a pochopení funkcí a pravomocí nejen zastupitelstev, ale i jiných obecních orgánů. Tato kapitola následně uzavře základní charakteristiku obcí.

Obecní orgány se dělí do tří základních kategorií, jimiž jsou:³⁰

- **volené orgány** – zastupitelstvo,
- **výkonné orgány** – obecní rada, starosta a obecní úřad,
- **kontrolní orgány** – výbory a komise³¹

1.2.3.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce je obyvateli obce volený orgán rozhodující ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Ve věcech působnosti přenesené může rozhodovat pouze tehdy, je-li tak stanoveno zákonem o obcích nebo zvláštním zákonem.³²

Do zastupitelstva jsou zástupci jednotlivých politických stran, případně nestraníků voleni v komunálních volbách na 4leté volební období, v němž v rámci samostatné působnosti volí výkonné i kontrolní orgány obcí, rozhodují a schvalují zejména:³³

²⁹ SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY (SMOČR). Titul městys můžete získat po 50 letech zpět. Smocr.cz [online].

³⁰ Šimeček, F. *Veřejné finance* (cvičení).

³¹ Šimeček, F. *Veřejné finance* (cvičení).

³² MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů*.

³³ KÁŇA P. *Základy veřejné správy*.

- program rozvoje obce,
- rozpočet a závěrečný účet obce,
- územní plán obce,
- vydávání obecně závazných vyhlášek,
- aj.³⁴

Počet členů zastupitelstva, kteří mají být v následujících komunálních volbách zvoleni, se nejpozději do dvou dnů po stanovení oznámí na úřední desce obecního úřadu, přičemž je pro stanovení počtu zastupitelů rozhodující počet obyvatelstva obce k 1. lednu téhož roku, v němž se konají komunální volby.³⁵

do 500 obyvatel	5 až 9 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů ³⁶

Zastupitelé se dle zákona o obcích schází minimálně 4x ročně. Tato jednání jsou ze zákona veřejná, což znamená, že se jich mohou účastnit i obyvatelé obce, kteří své zástupce v komunálních volbách zvolili.³⁷

³⁴ MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů*.

³⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

³⁶ MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů*.

³⁷ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*.

1.2.3.2 Rada obce

Jak je již vidět v samotném rozdělení obecních orgánů do tří základních skupin, rada obce je výkonným orgánem, který je v obcích s nejméně 15 členy zastupitelstva volen právě zastupitelstvem, jemuž je rada obce podřízena.³⁸

Počet členů rady obce musí být vždy lichý a zároveň nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Z toho důvodu je jejich počet vymezen dvěma hraničními body, z nichž minimum je 5 a maximum 11, z čehož lze usoudit, že nemá smysl volit radu obce v těch obcích, jejichž počet obyvatelstva nepřevyšuje hranici 3 000.³⁹

Radu obce tvoří starosta, místostarosta, či místostarostové a další volení členové. Ti se k jednání scházejí dle potřeby a do jejich kompetencí spadá zejména starost o hospodaření obce. Tato jednání jsou neveřejná a není proto možnost účasti obyvatel obcí.⁴⁰

1.2.3.3 Starosta

Starosta obce je představitelem obce a zastupuje ji navenek. Stejně jako předešlý výkonný orgán je i starosta volen zastupitelstvem, z čehož opět vyplývá, že je zastupitelstvu obce odpovědný za své jednání.⁴¹

Starosta jako statutární orgán řídí a kontroluje všechny pracovníky obecního úřadu, jmenuje a odvolává tajemníka a spolu s tím mezi jeho povinnosti spadá především příprava, svolávání a řízení schůzí zastupitelstva i výkonných orgánů obce.⁴²

³⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

³⁹ KÁŇA P. *Základy veřejné správy*.

⁴⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁴¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁴² DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. Starosta a jiné orgány obce. Dvs.cz [online].

1.2.3.4 Obecní úřad a tajemník

Starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, v případě že je tato funkce zřízena, spolu se zaměstnanci obce tvoří obecní úřad. Naproti všem dříve zmíněným samosprávným orgánům, je obecní úřad prvním pojítkem se státem a jím přenášenou působností.⁴³

Funkce tajemníka je funkce v zaměstnaneckém poměru, která je zřizována u pověřených obecních úřadů a u obcí s rozšířenou působností. Tajemník provádí úkoly zadané zaměstnavatelem, tj. uzavírá a ukončuje pracovní poměry se zaměstnanci obecního úřadu (obce), řídí a kontroluje činnost těchto zaměstnanců, vydává pracovní řád obecního úřadu, atd.⁴⁴

1.2.3.5 Výbory a komise

Výbory jsou zřizovány zastupitelstvy obcí, přičemž jsou zřizovány jako iniciativní a kontrolní orgány. Mezi povinné výbory, které obce musí zřídit vždy, patří finanční a kontrolní. Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné a jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadě.⁴⁵

Finanční výbor – finanční výbor provádí kontrolu hospodaření a nakládání s prostředky obce a jejím majetkem, přičemž může plnit i další úkoly, pokud jimi byl finanční výbor pověřen.⁴⁶

Kontrolní výbor – kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, pokud je zastupitelstvem zřízena. Kontroluje dodržování právních předpisů obecním úřadem a jinými výbory, případně plní další kontrolní úkoly, pokud jimi byl kontrolní výbor pověřen.

⁴³ DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. Starosta a jiné orgány obce. Dvs.cz [online].

⁴⁴ MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů*.

⁴⁵ MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů*.

⁴⁶ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*.

Oproti výborům, které jsou zřizovány zastupitelstvem obcí, jsou **komise** zřizovány radou obce jako iniciativní a poradní orgány. Předsedou komise může být jen osoba, pokud nestanoví zvláštní zákon jinak, která prokázala odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti. Jeho způsobilost se obdobně prokazuje zvláštními právními předpisy upravující toto prokázání pro úředníky územních samosprávných celků.⁴⁷

⁴⁷ DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. Starosta a jiné orgány obce. *Dvs.cz* [online].

1.3 Hospodaření obce

Pojem hospodaření obce v sobě ukrývá několik důležitých aspektů, při nichž může obec fungovat tak, jak bylo nastíněno v předešlé kapitole. Obecní orgány rozhodují o nakládání s obecním majetkem a snaží se plnit plán rozpočtu, který se tak stává nejdůležitějším pojmem této kapitoly.

1.3.1 Rozpočet obce

Zákonnou úpravou rozpočtů samostatných územních celků, jako jsou kromě obcí i kraje se zabývá zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních celků. §1 konkrétně upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů samostatných územních celků, přičemž stanovuje pravidla hospodaření s finančními prostředky a upravuje zakládání či zřizování právnických osob těmito územními celky. Dle tohoto paragrafu se řídí i hospodaření dobrovolných svazků obcí a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství těmito svazky. Taktéž i rozpočty a hospodaření statutárních měst, hlavní město Praha a jeho městské části nebo obvody.⁴⁸

Rozpočet obce lze charakterizovat jako hlavní pilíř jejího hospodaření dávající do poměru plánované výdaje a plánované příjmy. Dříve kromě obcí sestavovaly své rozpočty také okresní úřady, které sice nebyly samostatným územním celkem, nicméně svůj roční samostatný rozpočet stejně jako obce sestavovaly. Nyní tuto povinnost převzaly kraje jako samostatné územní celky, sestavující po vzoru obcí či státu svůj rozpočet.⁴⁹

Každé společenské seskupení, ať už jde o stát, kraj či zde zmiňované obce musí, pokud si chtějí zajistit svoji existenci a následný rozvoj, rezervovat část vyprodukovaných hodnot. Tyto hodnoty mohou mít charakter veřejných statků, jejichž efektivnější a bezpečnější shromažďování může poskytnout státní rozpočet (obrana, soudnictví) anebo jiné statky, pro něž je mnohem výhodnější zajištění územními rozpočty (koupaliště, obecní policie).⁵⁰

⁴⁸ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních celků.

⁴⁹ MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů*.

⁵⁰ MARKOVÁ H., *Finance obcí, měst a krajů*.

Rozpočet a samotné hospodaření obce podléhají povinnému auditu. Tato povinnost vyplývá ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních celků, přičemž může její nedodržení vyústit v sankční pokutu, která se platí do státního rozpočtu. Auditor nebo auditorská společnost při přezkumu hospodaření postupuje dle §12 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkouvání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.⁵¹ Musí tak dodržet a obsáhnout veškeré náležitosti auditorské zprávy, která je v podobě stejnopisu předána územnímu celku.⁵²

1.3.1.1 Rozpočet jako bilance

Slovem bilance se rozumí takový proces, v němž dochází k bilancování příjmů a výdajů za rozpočtové období, které je konkrétně v České republice shodné s fiskálním obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů, tj. kalendářním rokem. Pro účely bilancování se používá následující vzorec, kterým lze charakterizovat hospodaření obce:⁵³

$$F_1 + P - V = F_2$$

- F_1 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období,
- P jsou příjmy,
- V jsou výdaje,
- F_2 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období.⁵⁴

K vysvětlení možných výsledků pak postačí uvedení dvou ze tří možností, přičemž první situace nastane při $F_2 > F_1$, kdy dochází k vytváření finanční rezervy pro hospodaření v následujícím fiskálním roce, a proto je nazýván rozpočtem **přebytkovým**. Pokud však nastane situace zcela opačná, tedy $F_1 > F_2$, dochází k tzv. rozpočtovému **schodku**, kdy je třeba využít rezerv minulých let. V případě nedostatečných, nebo nulových rezerv musí obec sáhnout po jiném řešení této situace,

⁵¹ Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkouvání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

⁵² MINISTERSTVO FINANCÍ ČR (MFČR). Přezkouvání hospodaření ÚSC. *Mfcr.cz* [online].

⁵³ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*.

⁵⁴ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*.

jímž může být překlenovací úvěr. Poslední situace nastane v momentě, kdy se $F1 = F2$, což odpovídá rozpočtu vyrovnanému.⁵⁵

1.3.1.2 Rozpočet jako finanční plán

Druhou a neméně významnou funkcí rozpočtu samosprávných územních celků je rozpočet v podobě finančního plánu. Je krátkodobým, konkrétně ročním, plánem, který zajišťuje, nebo by alespoň měl zajišťovat solventnost, tedy schopnost dostát svým závazkům včas. Solventnosti pak obec dosahuje tím, že v úvahu připadají pouze výdaje, které jsou kryty těmito zdroji:⁵⁶

- reálně očekávatelnými příjmy,
- existujícími rezervami,
- půjčkami, jež lze případně získat a následně splatit.⁵⁷

Obce a ani kraje nejsou finančně zcela soběstačné, z čehož plyne i jistá omezenost pravomocí k ovlivňování mandatorních příjmů. Je tedy nutné o příjmech uvažovat jako o **rozpočtovém omezení**, což v praxi znamená, že snahy obcí a krajů vytvořit dostatečný objem zdrojů na příjmové straně rozpočtu často naráží na financování záměrů a cílů na straně výdajů.⁵⁸

⁵⁵ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

⁵⁶ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance.*

⁵⁷ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

⁵⁸ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

1.3.2 Rozpočtový výhled

U územních samosprávných celků a jejich rozpočtových finančních plánů je velice důležité propojení s rozpočtovým výhledem.⁵⁹

Rozpočtový výhled dříve nebyl pro obce povinností. Sestavoval se tedy pouze rozpočtový plán a k sestavení rozpočtového výhledu docházelo jen tehdy, pokud obec žádala banku o investiční úvěr. Dá se tedy usuzovat, že rozpočtový výhled je střednědobý finanční plán sestavující se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků na dobu 2 až 5 let.⁶⁰

Při sestavování takového rozpočtového výhledu však může obec narazit na mnoho problémů, s nimiž plánování souvisí. Jedním z problémů může být omezení **schopností odhadu** budoucích příjmů a výdajů a odhadnutí vývoje lokálního a regionálního veřejného sektoru.⁶¹ Druhým, úzce souvisejícím problémem, s nímž se při sestavování rozpočtového výhledu musí obce vypořádávat, je otázka **stability a neměnnosti** právních vztahů, což může být vzhledem k ekonomické a politické situaci náročné.⁶² Mezi problémy rozpočtového výhledu se řadí také **oblast organizační**, při níž se spoléhá na spolupráci mezi volenými a výkonnými orgány obce, na kvalitu auditu a úroveň finančního a ekonomického poradenství.⁶³

Aby pak byl rozpočtový výhled a jeho sestavení co nejpřesnější, doporučuje se postupovat dle čtyř následných kroků.⁶⁴

- zpracovat analýzu hospodaření obce za uplynulé dva až tři roky,
- rozdělit analyzovaná data na běžné a kapitálové příjmy a výdaje, přičemž běžné položky dále členit na pravidelné a nahodilé ve smyslu periodicity,
- přiřadit hodnoty do rozpočtového výhledu na základě střednědobého výhledu státu,

⁵⁹ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*.

⁶⁰ MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů*.

⁶¹ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*.

⁶² MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů*.

⁶³ PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*.

⁶⁴ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*.

- a z analýzy běžných příjmů a výdajů pak vysledovat určité závislosti, na jejichž základě je možné pokusit se přiřadit jednotlivým položkám koeficienty pro další léta.⁶⁵

Tyto čtyři kroky vedou k sestavení běžného rozpočtového výhledu, k němuž je pro úplnost zapotřebí přiřadit i kapitálové a nahodilé položky jako jsou:⁶⁶

- splátky půjčených prostředků od obyvatel, přijaté dary, programové vybavení, aj.,
- představy o plánu investic na základě územního plánu nebo programu rozvoje,
- a dluhové služby podle úvěrových smluv.⁶⁷

1.3.3 Struktura územního rozpočtu

Ve většině světových zemí včetně České republiky, obce a územní samosprávné celky sestavují své rozpočty ve dvou základních formách. Konkrétně to jsou formy **běžného** a **kapitálového** rozpočtu. Takto rozdělené rozpočty se sestavují z důvodu oddělení běžného hospodaření od hospodaření investičního (dlouhodobého), což umožňuje přehledně analyzovat nakládání s daňovými a nedaňovými příjmy. Toto rozdělení však umožňuje krom výše zmiňované analýzy příjmů, případně výdajů, analyzovat využívání návratných příjmů a hlavně únosnou výši zadluženosti.⁶⁸

⁶⁵ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

⁶⁶ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

⁶⁷ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

⁶⁸ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

1.3.3.1 Struktura běžného rozpočtu

Provozní rozpočet, což je pouze jiný název pro rozpočet běžný, je bilancí běžných příjmů a běžných výdajů, které se ve většině případů každoročně opakují a jako takové se vztahují k danému fiskálnímu období.⁶⁹

Schéma běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
• daňové: – svěřené daně – sdílené daně – místní (a regionální) daně – správní poplatky (daně)	– všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.) – veřejný pořádek (policie, hasiči apod.) – vzdělání – péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.) – bydlení
• nedaňové: – uživatelské poplatky za služby – příjmy z pronájmu majetku – příjmy od vlastních neziskových organizací – zisk z podnikání – ostatní	– komunální služby – na podnikání – ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.) – placené úroky – běžné dotace jiným rozpočtům
• přijaté transfery: – běžné dotace ze státního rozpočtu – běžné dotace ze státních fondů – od územních rozpočtů – ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, sankce apod.)	
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

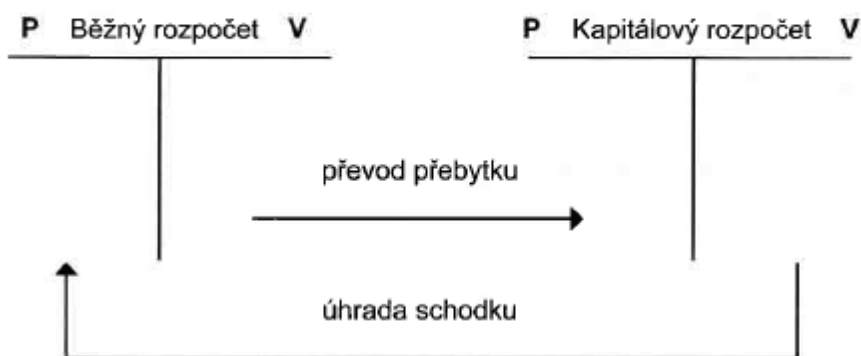
Obrázek 3: Schéma běžného rozpočtu obce
(Zdroj: Provažníková, 2009, s. 67)

Takto sestavený rozpočet pak může mít **vyrovnaný** charakter, kdy se běžné příjmy rovnají běžným výdajům, nebo **deficitní** charakter, při němž dojde k situaci, kdy běžné výdaje předčí běžné příjmy, z čehož plyne skutečnost, že územní samosprávný celek není dále schopen svými provozními příjmy financovat provozní výdaje a nemůže tak pokrýt své dluhové služby, pokud existují. Na základě toho lze odvodit, že k pokrytí takového deficitního schodku může posloužit druhý strukturální rozpočet – kapitálový, jak bude zobrazeno v následujícím obrázku.⁷⁰

⁶⁹ PROVAŽNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

⁷⁰ PROVAŽNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem

Obrázek 4: Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem
(Zdroj: Provazníková, 2009, s. 68)

1.3.3.2 Struktura kapitálového rozpočtu

Jak bylo zmíněno výše, kapitálový rozpočet se vztahuje na financování investičních potřeb obcí, jejichž fiskální období není jednorozhodný, nýbrž víceleté. Tyto příjmy a výdaje jsou většinou jednorázové a neopakovatelné. Takto strukturovaný kapitálový rozpočet by měl sloužit ke kumulaci zdrojů na získávání dlouhodobých obecních aktiv, na něž je třeba většího množství finančních zdrojů.⁷¹

Schéma kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
– z prodeje majetku – kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy – příjmy z půjček apod. – příjmy z emise vlastních obligací – přebytek běžného rozpočtu – dary na investice apod.	– na investice – kapitálové dotace jiným rozpočtům – na nákup obligací, akcií – poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky – splátky dříve přijatých půjček – krytí deficitu běžného rozpočtu

Obrázek 5: Schéma kapitálového rozpočtu obce
(Zdroj: Provazníková, 2009, s. 68)

⁷¹ PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

Stejně jako běžný rozpočet, i kapitálový rozpočet může být vyrovnaný, deficitní, případně přebytkový. V praxi však na financování investic chybějí příjmy, a proto se obce mnohdy uchylují k financování skrze dluhové služby.⁷²

Na základě především poslední kapitoly teoretické části bakalářské práce je možné přistoupit ke zpracování následujících kapitol praktické části, jejichž zaměření směřuje k sestavení finanční struktury financování investičního záměru.

⁷² PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.*

2 ANALÝZA PROBLÉMU A SOUČASNÉ SITUACE

Druhou kapitolou bakalářské práce, v níž jsou využita teoretická východiska, je praktická část, v níž je charakterizována a nastíněna reálná problematika. Tou je zajištění finančních prostředků pro přestavbu nevyužívané budovy areálu bývalé umělecko-průmyslové střední školy ve Velkých Opatovicích, z níž by se v budoucnu měl stát, v dnešní době stále více potřebný, domov pro seniory.

2.1 Základní informace o obci

Velké Opatovice (původním názvem Opatovice) se nacházejí ve střední části Boskovické brázdy. Boskovická brázda je součástí nížiny zvané Malá Haná, která leží na severovýchodě České republiky, kde se rozkládá od města Boskovice, přes Velké Opatovice a Jevíčko až po Městečko Trnávka.⁷³ Velké Opatovice se rozkládají mezi kopci Hradisko (513 m n.m.) a Strážnice (439 m n.m.) v nadmořské výšce 388 m n.m.⁷⁴

První ověřená zmínka o Opatovicích se datuje do roku 1308, kdy došlo na nedalekém hradě Cimburku (dnes je již pouhou zříceninou) k uzavření kupní smlouvy, týkající se tehdy dvou samostatných částí Horní a Dolní. Ty se až do roku 1848 vyvíjely samostatně, neboť každá část měla svého purkmistra, konšela a pro styk s majiteli panství i jednoho rychtáře. V roce 1848 došlo ke sloučení obou částí pod již dříve užitý název Opatovice, které roku 1888 dostaly přídomek Velké a roku 1969, přesněji 15. října statut města.⁷⁵

Obrázek 6: Znak Velkých Opatovic

Zdroj: velkeopatovice.cz [online]

⁷³ MIKROREGION MALÁ HANÁ. O mikroregionu. *Malahana.cz* [online].

⁷⁴ VELKÉ OPATOVICE. Úvodní stránka. *Velkeopatovice.cz* [online].

⁷⁵ BUDÍNOVÁ Z., M. POSPÍŠILOVÁ a M. KORBELOVÁ a kol. *700 let historie Velkých Opatovic*. Velké Opatovice, 2012.

2.1.1 Struktura obyvatelstva

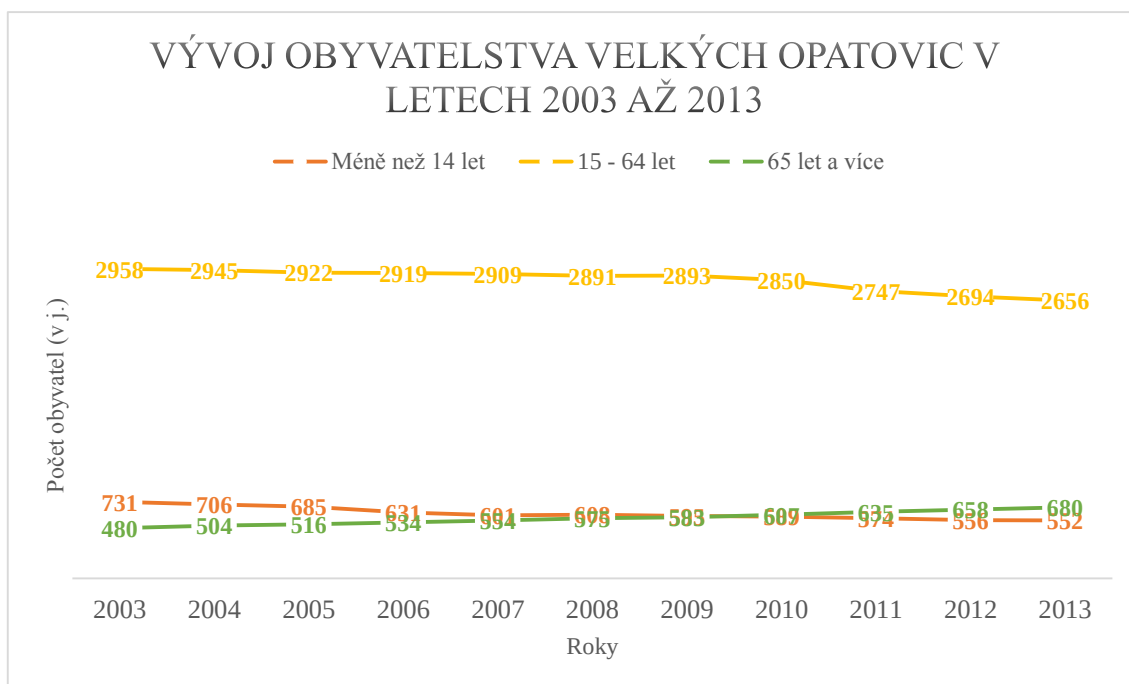
K 31. 12. 2013 se k trvalému bydlišti ve Velkých Opatovicích a přilehlých místních částí registrovalo celkem 3 888 obyvatel. Celých 44% obyvatel přitom tvořili muži produktivního a důchodového věku, necelých 42% ženy produktivního a důchodového věku a zbývajících 14% děti, jak mužského, tak ženského pohlaví, do 15 let. Obyvatelé Velkých Opatovic a přilehlých místních částí, mezi něž patří Bezděčí, Brťov, Korbelova Lhota, Svárov a Velká Roudka, přitom tvoří zhruba 0,33% všech obyvatel Jihomoravského kraje.

Tabulka 1: Obyvatelstvo Velkých Opatovic a místních částí k 31. 12. 2013

(Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů města Velké Opatovice)

	Velké Opatovice	Bezděčí	Brťov	Korbelova Lhota	Svárov	Velká Roudka	Celkem
<i>Muži</i>	1 558	20	41	17	26	50	1 712
<i>Ženy</i>	1 492	17	35	15	25	43	1 627
<i>Děti do 15 let</i>	510	7	10	9	5	8	549
Celkem	3560	44	86	41	56	101	3 888

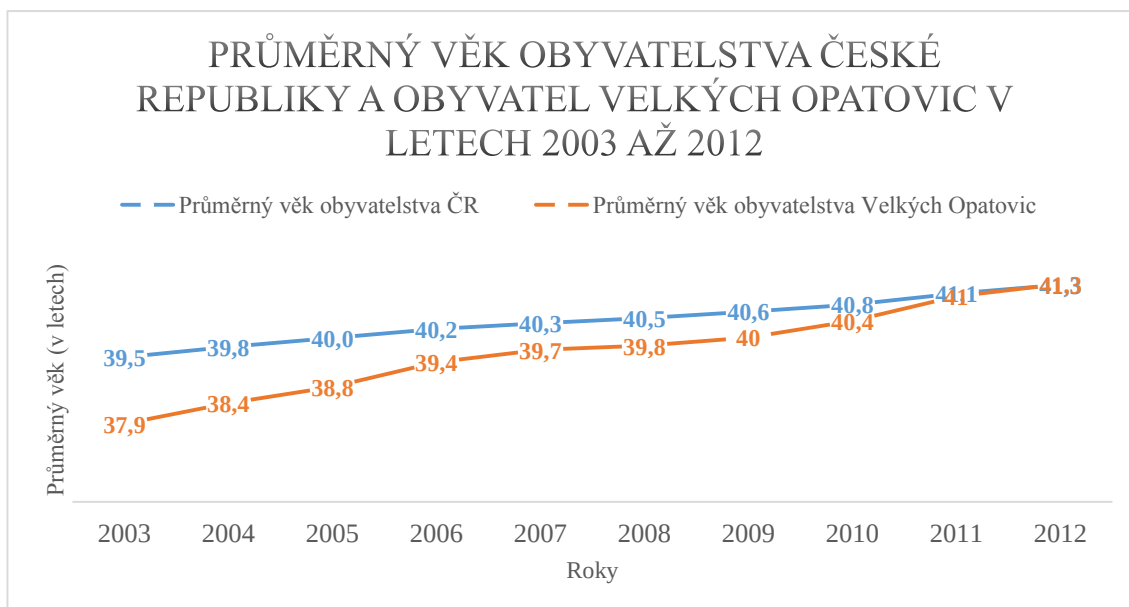
Celkový počet obyvatelstva však od roku 2003 postupně klesá. Největší podíl na tomto poklesu připadá demografické skupině ve věku od 15 do 64 let – 63%. Se zbylými 37% je spojen pokles obyvatel ve skupině do 15 let. Obě zmíněné demografické skupiny tedy tvoří celých 100% obyvatel, kteří se během posledních 12 let podíleli na poklesu obyvatelstva ve Velkých Opatovicích. Zcela opačný vývoj však zaznamenává demografická skupina obyvatel, jejichž věk přesahuje 64 let. Tato skupina, tzv. poproduktivního věku zaznamenala od roku 2003 nárůst o 200 obyvatel. Výše zmíněná data jsou pro názornost vyobrazena na následující straně v podobě grafu.

Graf 1: Vývoj obyvatelstva Velkých Opatovic v letech 2003 až 2013

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, Demografická ročenka měst (2003 až 2012))

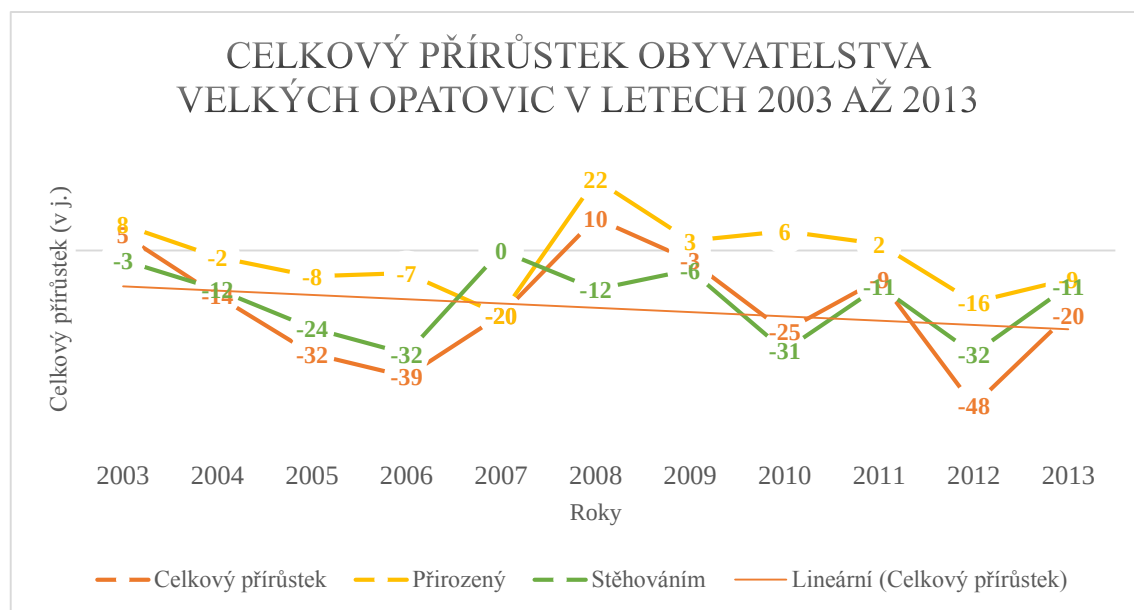
Právě nárůst poslední zmíněné demografické skupiny poproduktivního věku se největší mírou podílí na postupném stárnutí obyvatelstva Velkých Opatovic, jejichž průměrný věk se během sledovaných let zvýšil z 37,9 let v roce 2003 až na 41,3 let, což v roce 2012 odpovídalo i průměrnému věku obyvatelstva České republiky.

Graf 2: Průměrný věk obyvatelstva České republiky a obyvatel Velkých Opatovic v letech 2003 až 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, Česká republika od roku 1989 v číslech)

Jak bylo uvedeno výše, celkový počet obyvatel Velkých Opatovic a místních částí se od roku 2003 postupně snižuje. Je velice obtížné hledat konkrétní příčiny, které se na tomto poklesu podílejí, ovšem lze předpokládat, že jednou z nich je především vysoká nezaměstnanost. Její výše byla dle dokumentace zpracované zaměstnanci městského úřadu Velkých Opatovic k 31. 12. 2012 přibližně 12%, což bylo mnohem více, než byl průměr Jihomoravského kraje, který se pohyboval okolo 7,9%.

Graf 3: Celkový přírůstek obyvatelstva Velkých Opatovic v letech 2003 až 2013
(Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, Demografická ročenka měst (2003 až 2012))

V posledním grafu, jehož obsah je věnován obyvatelstvu Velkých Opatovic, je vyobrazen celkový přírůstek obyvatelstva Velkých Opatovic ve sledovaných letech 2003 až 2013, který potvrzuje výše uvedená tvrzení o postupném poklesu počtu obyvatel. Z grafu je patrné, že v téměř všech letech má majoritní podíl na úbytku obyvatelstva především stěhování, které tak převládá nad přirozeným úbytkem, které je charakterizováno jako stav, při němž v obci dochází k většímu počtu úmrtí nad počtem živě narozených.

2.2 Hospodaření obce

Tato kapitola praktické části bakalářské práce je zaměřena na analýzu příjmů a výdajů obce za poslední čtyři roky, tj. od roku 2010 do roku 2013 včetně.

2.2.1 Příjmy

Příjmy obcí lze nejjednodušeji rozdělit do dvou základních kategorií – běžné a vlastní příjmy. Vlastní příjmy jsou závislé na činnosti obce, mezi něž se dá zařadit pořizování, či prodej dlouhodobého majetku. Naopak každoročně se opakující a s běžnou činností obce pevně svázané příjmy jsou příjmy běžné.⁷⁶

Avšak rozdělení, s nímž pracují obecní úřady a hlavně městský úřad ve Velkých Opatovicích, je rozdělení do čtyř kategorií – daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté transfery.

Tabulka 2: Struktura příjmů před konsolidací dle závazné rozpočtové skladby
(Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů města Velké Opatovice)

Příjmy	2010	2011	2012	2013
Daňové (v Kč)	33 631 838,11 Kč	32 777 625,61 Kč	32 955 816,10 Kč	41 598 092,35 Kč
Daňové (v %)	62%	26%	33%	50%
Nedaňové (v Kč)	9 707 213,33 Kč	21 567 559,23 Kč	10 209 712,66 Kč	10 591 187,19 Kč
Nedaňové (v %)	18%	17%	10%	13%
Kapitálové (v Kč)	380 960,00 Kč	762 534,00 Kč	471 221,00 Kč	487 037,00 Kč
Kapitálové (v %)	1%	1%	0%	1%
Přijaté dotace (v Kč)	10 238 874,60 Kč	71 598 816,76 Kč	57 243 168,82 Kč	31 160 851,06 Kč
Přijaté dotace (v %)	19%	57%	57%	37%
Příjmy celkem	53 958 886,04 Kč	126 706 535,60 Kč	100 879 918,58 Kč	83 837 167,60 Kč

Ve všech sledovaných obdobích mají největší podíl na příjmu běžného rozpočtu Velkých Opatovic zejména daňové příjmy. Daňové příjmy přitom představují jeden z nejvýznamnějších zdrojů příjmů, čímž významně ovlivňují finanční stabilitu. Daňové příjmy jsou zákonem č.243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém

⁷⁶ PAVEL J. a E. CÍSAŘOVÁ. *Průvodce komunálními rozpočty: Aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu.*

určení daní) přidělovány v závislosti na dani z nemovitých věcí, podílu na dani z přidané hodnoty, podílu na dani z příjmů fyzických a právnických osob.⁷⁷ Nedaňové příjmy jsou tvořeny výnosy z vlastní ekonomické činnosti. Mezi tyto příjmy patří především příjmy z pronájmu vlastního majetku, z úroků a penále. Do poslední kategorie běžného rozpočtu – kapitálových příjmů, spadá prodej majetku obce.⁷⁸ Do kategorie kapitálového rozpočtu se řadí přijaté transfery neboli přijaté dotace, jež mohou obce obdržet na realizace investičních záměrů.⁷⁹

Výše uvedená tabulka je vytvořena na základě údajů, které nebyly očištěny o konsolidaci, což jsou interní příjmy, které jsou zároveň výdajem jiného interního účtu či fondu. Jsou to tedy příjmy, které nejsou příjmy reálnými, nýbrž pouhými přesuny.⁸⁰

Příjmová stránka Velkých Opatovic, jak již bylo zmíněno výše, je z větší části tvořena daňovými příjmy vykazujícími rostoucí tendenci, což je pro budoucí rozvoj obce velice důležité. Druhou pozitivní zprávou je výše přijatých dotací, které signalizují snahu obce o rozvoj, který byl v posledních letech patrný zejména čerpáním dotací z evropských fondů na projekty, mezi nimiž byla výstavba čističky odpadních vod, výstavba koupaliště a oprava energetického auditu základní školy. Nejnovější projektem, na nějž je využíváno transferů evropských fondů, je oprava mateřských škol, což má napomoci úsporám a postupnému snižování nákladů na provoz.

Pro názornost je na následující straně uveden graf zobrazující strukturu příjmů během čtyř sledovaných let, tedy od roku 2010 do roku 2013. Tento graf je zpracován na základě interních materiálů Velkých Opatovic.

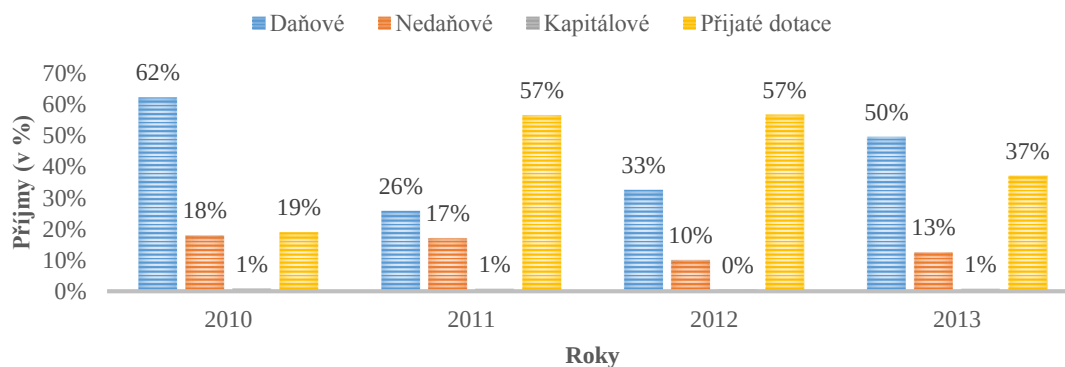
⁷⁷ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

⁷⁸ PAVEL J. a E. CÍSAŘOVÁ. *Průvodce komunálními rozpočty: Aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu.*

⁷⁹ ROZPOČET OBCE. Jak číst rozpočet obce. *Rozpocetobce.cz* [online].

⁸⁰ ROZPOČET OBCE. Jak číst rozpočet obce. *Rozpocetobce.cz* [online].

STRUKTURA PŘÍJMŮ OBCE VELKÉ OPATOVICE (2010 AŽ 2013)

Graf 4: Struktura příjmů obce Velké Opatovice (2010 až 2013)
(Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů města Velké Opatovice)

2.2.2 Výdaje

Oproti příjmové stránce běžného a kapitálového rozpočtu stojí výdaje, které jsou ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu Velkých Opatovic rozděleny do dvou základních kategorií – běžné a kapitálové výdaje. Běžné výdaje se dají charakterizovat jako výdaje, jež se každoročně opakují a nemají investiční charakter, což do této kategorie řadí například platy zaměstnanců a výdaje na materiál či energie. Oproti běžným výdajům slouží kapitálové k financování dlouhodobého majetku, především pak na jeho pořízení a s tím souvisejících splátek půjček, jež byly na pořízení získány.⁸¹

Tabulka 3: Struktura výdajů před konsolidací dle závazné rozpočtové skladby

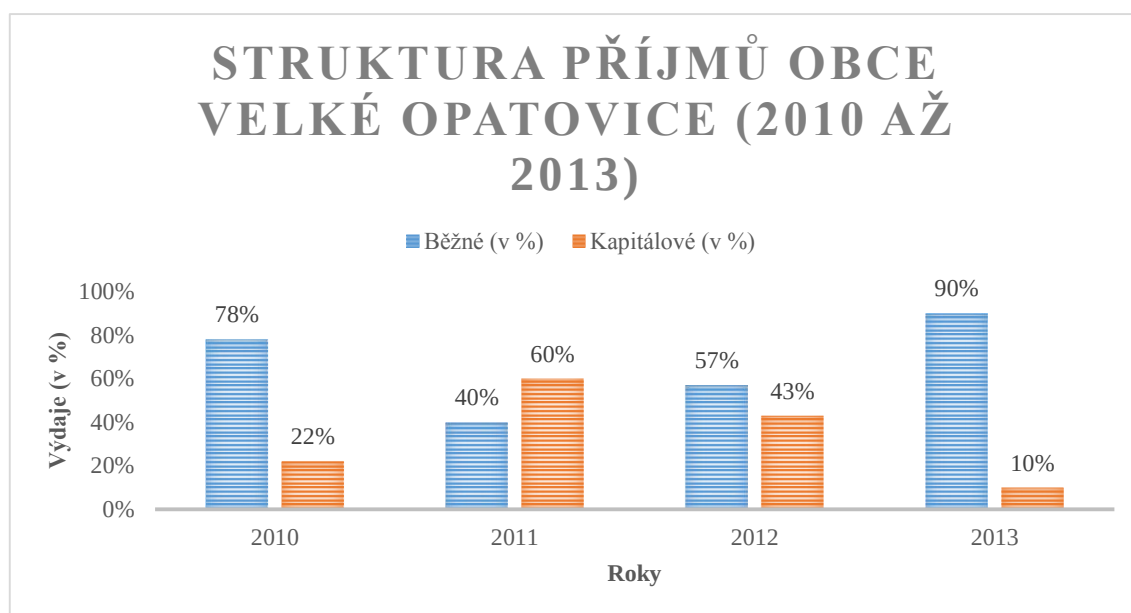
(Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů města Velké Opatovice)

Výdaje	2010	2011	2012	2013
<i>Běžné (v Kč)</i>	39 085 474,76 Kč	57 465 574,48 Kč	61 158 983,87 Kč	56 174 747,16 Kč
<i>Běžné (v %)</i>	78%	40%	57%	90%
<i>Kapitálové (v Kč)</i>	10 795 397,84 Kč	86 430 839,83 Kč	45 317 257,51 Kč	6 513 465,23 Kč
<i>Kapitálové (v %)</i>	22%	60%	43%	10%
Výdaje celkem	49 880 872,60 Kč	143 896 414,31 Kč	106 476 241,38 Kč	62 688 212,39 Kč

⁸¹ PAVEL J. a E. CÍSAŘOVÁ. *Průvodce komunálními rozpočty: Aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu.*

Výše uvedená tabulka zobrazuje základní členění výdajů obce, přičemž je stejně jako v předešlé tabulce použita i procentuální výše jednotlivých složek, jejichž průměrné hodnoty za sledované roky udávají 66% podíl běžných výdajů, oproti 34% kapitálových výdajů.

Stejně jako tabulka zobrazující jednotlivé příjmy, je i tabulka 3 vytvořena na základě nekonsolidovaných výdajů. Tyto výdaje jsou analogií nekonsolidovaných příjmů, neboť tyto výdaje jsou značeny jako příjmy jiných účtů či fondů.

Graf 5: Struktura výdajů obce Velké Opatovice (2010 až 2013)
(Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů města Velké Opatovice)

Výše běžných výdajů v posledních letech roste jen pozvolna a nedochází tak k nijak dramatickým odchylkám, což je vzhledem k výši běžných příjmů pozitivní zprávou, neboť běžné příjmy převyšují běžné výdaje, což obci umožňuje přesun kladného salda na vyrovnávání příjmů a výdajů kapitálového rozpočtu.

Tabulka 4: Saldo běžných příjmů a běžných výdajů po konsolidaci dle závazné rozpočtové skladby
(Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů města Velké Opatovice)

<i>Běžné příjmy</i>	2010	2011	2012	2013
Celkem (v Kč)	43 720 011,44 Kč	55 107 718,84 Kč	43 636 749,76 Kč	52 676 316,54 Kč
<i>Běžné výdaje</i>	2010	2011	2012	2013
Celkem (v Kč)	37 831 715,98 Kč	32 011 831,48 Kč	39 044 016,87 Kč	42 539 419,16 Kč
Saldo	5 888 295,46 Kč	23 095 887,36 Kč	4 592 732,89 Kč	10 136 897,38 Kč

Tabulka 4 zobrazuje údaje, které jsou očištěny o přesuny mezi interními účty – tedy o konsolidaci, která se však v této konkrétní tabulce týká pouze strany výdajové, neboť konsolidace se na straně příjmů týká pouze kategorie přijatých transferů. Z tabulky je proto možné vysledovat kladné saldo běžného rozpočtu, což znamená, že obec je svými běžnými příjmy schopna pokrýt veškeré výdaje související s jejím provozem.

Tabulka 5: Saldo celkových příjmů a celkových výdajů po konsolidaci dle závazné rozpočtové skladby

(Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů města Velké Opatovice)

Příjmy	2010	2011	2012	2013
<i>Daňové (v Kč)</i>	33 631 838,11 Kč	32 777 625,61 Kč	32 955 816,10 Kč	41 598 092,35 Kč
<i>Nedaňové (v Kč)</i>	9 707 213,33 Kč	21 567 559,23 Kč	10 209 712,66 Kč	10 591 187,19 Kč
<i>Kapitálové (v Kč)</i>	380 960,00 Kč	762 534,00 Kč	471 221,00 Kč	487 037,00 Kč
<i>Přijaté dotace (v Kč)</i>	10 238 874,60 Kč	71 598 816,76 Kč	57 243 168,82 Kč	31 160 851,06 Kč
Příjmy celkem	53 958 886,04 Kč	126 706 535,60 Kč	100 879 918,58 Kč	83 837 167,60 Kč
Po konsolidaci	52 705 128,74 Kč	101 252 792,60 Kč	78 764 951,58 Kč	70 201 839,60 Kč
Výdaje				
<i>Běžné (v Kč)</i>	39 085 474,76 Kč	57 465 574,48 Kč	61 158 983,87 Kč	56 174 747,16 Kč
<i>Kapitálové (v Kč)</i>	10 795 397,84 Kč	86 430 839,83 Kč	45 317 257,51 Kč	6 513 465,23 Kč
Výdaje celkem	49 880 872,60 Kč	143 896 414,31 Kč	106 476 241,38 Kč	62 688 212,39 Kč
Po konsolidaci	48 627 113,82 Kč	118 442 671,31 Kč	84 361 274,38 Kč	49 052 884,39 Kč
Saldo	4 078 013,44 Kč	-17 189 878,71 Kč	-5 596 322,80 Kč	21 148 955,21 Kč

Ve výše uvedené tabulce jsou uvedeny celkové přehledy hospodaření Velkých Opatovic. Ve všech sledovaných obdobích bylo kalkulováno s vyrovnaným rozpočtem, avšak na koncích roku 2011 a 2012 byla výdajová stránka mnohem vyšší, čímž vzniklo schodkové saldo, na jehož profinancování byly použity disponibilní finanční prostředky běžných bankovních účtů spolu s krátkodobými návratnými finančními prostředky – úvěry, přičemž považuji za důležité uvést tabulku s přehledem všech disponibilních peněžních prostředků, jejichž výše se během čtyř sledovaných let výrazně měnila.

Tabulka 6: Pohyb a změna disponibilních peněžních prostředků bankovních účtů ÚSC
(Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů města Velké Opatovice)

	2010	2011	2012	2013
Počáteční stav BÚ				
<i>Základní běžný účet ÚSC</i>	6 917 632,55 Kč	6 815 639,45 Kč	7 009 800,94 Kč	1 349 813,65 Kč
<i>Běžné účty fondů ÚSC</i>	1 065 862,96 Kč	1 378 781,75 Kč	1 470 388,94 Kč	300 892,43 Kč
<i>Běžné účty celkem</i>	7 983 495,51 Kč	8 194 421,20 Kč	8 480 189,88 Kč	1 650 706,08 Kč
Změna stavu BÚ				
<i>Základní běžný účet ÚSC</i>	-101 993,10 Kč	194 161,49 Kč	-5 659 987,29 Kč	15 483 554,04 Kč
<i>Běžné účty fondů ÚSC</i>	312 918,79 Kč	91 607,19 Kč	-1 169 496,51 Kč	203 015,20 Kč
<i>Běžné účty celkem</i>	210 925,69 Kč	285 768,68 Kč	-6 829 483,80 Kč	15 686 569,24 Kč
Konečný stav BÚ				
<i>Základní běžný účet ÚSC</i>	6 815 639,45 Kč	7 009 800,94 Kč	1 349 813,65 Kč	16 833 367,69 Kč
<i>Běžné účty fondů ÚSC</i>	1 378 781,75 Kč	1 470 388,94 Kč	300 892,43 Kč	503 907,63 Kč
<i>Běžné účty celkem</i>	8 194 421,20 Kč	8 480 189,88 Kč	1 650 706,08 Kč	17 337 275,32 Kč

Při porovnání přebytkového salda roku 2013, jehož výše byla 21 148 000 Kč, oproti schodkovému saldu roku 2012, jehož výše byla 5 596 000 Kč, si lze všimnout, že rozdíl činí přibližně 15 550 000 Kč, o něž byly navýšeny běžné bankovní účty Velkých Opatovic, což vzhledem k zamýšlenému investičnímu záměru poskytuje finanční rezervu pro případ, že by došlo k nečekaným investičním výdajům. Tyto prostředky je možné použít i na financování samotného projektu, na jehož finančně nepokrytou část bude nutné zajistit prostředky v podobě bankovního úvěru.

2.3 Investiční záměr

V rámci závěrečné kapitoly praktické části bakalářské práce je vypracován návrh financování investičního záměru, jehož cílem, jak již název samotné práce napovídá, je zhodnocení investičního záměru obce Velké Opatovice, její možnosti financování tohoto projektu a s tím související odhadovaný dopad na hospodaření a finanční stabilitu města.

2.3.1 Politické pozadí

Roku 1963 byl položen základní kámen stavby nového učiliště Střední odborné školy Velké Opatovice. Po jejím dokončení v roce 1969 a následných přístavbách v roce 1987, byl 1. září 2012 přesunut provoz do 12 kilometrů vzdálených Letovic, kde byla tehdy již Střední škola umělecko-průmyslová a technická sloučena s Masarykovou střední školou Letovice. Toto sloučení bylo schváleno usnesením z 12. zasedání Výboru pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost Zastupitelstva Jihomoravského kraje konaného 19. 1. 2010.

Jen několik týdnů poté, co byl provoz ukončen a přesunut do Letovic, Rada města schválila a následně podala žádost na Jihomoravský kraj o přidělení nevyužitého areálu pod správu města, jíž bylo vyhověno.

V areálu jsou vybudovány ubytovací a výukové budovy, budova tělocvičny, budova kuchyně a jídelny. Budova kuchyně je v současné době plně funkční a zajišťuje tzv. závodní stravu. Druhou využitou budovou je obytná budova, jejíž interiér byl opraven a prozatím je nabízen jako ubytování pro turisty a mnohé sportovní kluby, které do Velkých Opatovic cestují za letní přípravou. Posledními nevyužitými prostory tak zůstávají hlavní administrativní/výuková budova spolu s druhou, třípatrovou nadpodlažní budovou, v jejíchž útroběch by bylo možné vybudovat investiční záměr.

2.3.2 Domov pro seniory

Přesto, že hodnocení sociálních služeb Velkých Opatovic dle strategického plánu města nevykazuje závažné nedostatky, absence domovu pro seniory může být jednou z příčin úbytku populace, neboť mnoho rodin se kromě práce stěhuje do míst, kde mohou být blízko svým rodinným příslušníkům, kteří již dosáhli důchodového věku a jsou v podobných zařízeních umístěni. Velké Opatovice jsou s přispěním okolních zdravotnických zařízení, mezi něž patří například Odborný léčebný ústav Jevíčko, příspěvková organizace Paprsek, Nemocnice Boskovice či Rychlá záchranná stanice Velké Opatovice, a volného nevyužitého majetku zcela vhodným kandidátem pro vybudování nového domovu pro seniory v regionu Malá Haná.

Jak bylo zmíněno výše, v územním plánu Velkých Opatovic se nachází komplex příspěvkové organizace Paprsek, což je ve skutečnosti domov pro mentálně a fyzicky handicapované muže, který byl dokončen roku 2000 a v současné chvíli poskytuje svoji péči 108 mužům, čímž je zcela naplněna kapacita tohoto zařízení. S účinností od 1. ledna 2007 došlo ke vzniku příspěvkové organizace Paprsek, která byla zřízena a je spravována Jihomoravským krajem.

V případě realizace investičního záměru by vzniklo přibližně padesát volných míst, přičemž by spolu s tím vzniklo přibližně dvacet pracovních míst ekonomického, technického a zdravotnického charakteru.

2.3.3 Náklady a návrh financování

Projekt přestavby budovy bývalého areálu SŠUPT Velké Opatovice na Domov pro seniory je v současné době ve fázi příprav, při níž ze strany vedoucích pracovníků městského úřadu Velké Opatovice dochází k vypracování podkladů investičního záměru, který má mezi politickými představiteli Velkých Opatovic vysokou podporu.

2.3.3.1 Náklady

Kalkulace nákladová stránky, jak bylo zmíněno výše, je prozatím ve fázi příprav. I přesto byl vedoucí technickohospodářského odboru schopen vykalkulovat na základě dřívějších investičních záměrů předpokládané náklady na celkových 40 milionů Kč, přičemž je tato částka pro následné výpočty brána jako částka výchozí.

Tabulka 7: Kalkulace nákladů na přestavbu budovy SŠUPT
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Položka nákladů	Náklady v Kč
<i>Zateplení střechy</i>	2 157 000 Kč
<i>Výměna oken</i>	7 125 000 Kč
<i>Zateplení fasády</i>	2 490 000 Kč
<i>Omítnutí fasády</i>	4 765 000 Kč
Venkovní úpravy celkem	16 536 000 Kč
<i>Výměna elektrického vedení</i>	1 143 000 Kč
<i>Výměna vodoinstalace</i>	2 686 000 Kč
<i>Výměna topení</i>	4 590 000 Kč
<i>Vyzdívka</i>	876 000 Kč
<i>Nákup vybavení</i>	5 801 000 Kč
Interiérové úpravy celkem	15 096 000 Kč
DPH 21%	6 643 000 Kč
<i>Nákup zdravotních pomůcek</i>	1 500 000 Kč
DPH 15%	225 000 Kč
DPH celkem	6 868 000 Kč
Náklady celkem	40 000 000 Kč

Podrobněji bych se zaměřil na položku nákup vybavení, která mimo jiné kalkuluje s nákupem nových podlah, vybavením sociálních zařízení, nákupem nového nábytku apod. Na tuto položku zahrnující v sobě výše uvedené, se vztahuje 21% sazba daně z přidané hodnoty, což neplatí o položce nákup zdravotních pomůcek, která v sobě zahrnuje například invalidní vozíčky, zdravotnické polohovatelné postele spolu se zdravotnickými matracemi, obvazové materiály apod., na něž se dle přílohy č. 3, zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů⁸², vztahuje snížená sazba daně ve výši 15%.

⁸² Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

2.3.3.2 Financování projektu

Pokud chtějí obce financovat investiční záměry, mohou využívat vlastních zdrojů, cizích zdrojů (zde nejčastěji v podobě úvěru), případně dotace strukturálních fondů EU. Právě strukturální fondy EU představují v posledních letech velkou část rozpočtových příjmů Velkých Opatovic, což dokazuje, že se Velké Opatovice snaží snižovat podíl vlastních a cizích (úvěrových) zdrojů. V roce 2013 však došlo k ukončení operačního programu, který byl účinný od roku 2007. Použití zdrojů tohoto programu, s nímž mají ve Velkých Opatovicích spoustu zkušeností, již není možné. V současné době je nutné využívat prostředků EU nového operačního období, které je účinné od letošního roku 2014 do konce roku 2020. V rámci nového operačního období však došlo k jedné zásadní proměně, kdy došlo ke sloučení regionálních operačních programů (ROP) pod jednotnou hlavičku integrovaného regionálního operačního programu (IROP), který tak pod sebou slučuje všech osm dotačních programů ROP NUTS II.

Počet	2007-2013	Počet	2014-2020
1	ROP NUTS II Severozápad	1	Integrovaný regionální operační program
2	ROP NUTS II Moravskoslezsko		
3	ROP NUTS II Jihovýchod		
4	ROP NUTS II Severovýchod		
5	ROP NUTS II Střední Morava		
6	ROP NUTS II Jihozápad		
7	ROP NUTS II Střední Čechy		
8	Integrovaný operační program		
9	OP Doprava	2	OP Doprava
10	OP Životní prostředí	3	OP Životní prostředí
11	OP Podnikání a inovace	4	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
12	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	5	OP Zaměstnanost
13	OP Výzkum a vývoj pro inovace	6	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání
14	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost		
15	OP Technická pomoc	7	OP Technická pomoc
16	OP Praha Konkurenceschopnost	8	OP Praha - pól růstu ČR
17	OP Praha Adaptabilita		
18	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko	9	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
19	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	10	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
20	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko	11	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
21	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko	12	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
22	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko	13	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
23	OP Mezuregionální spolupráce	14	OP Mezuregionální spolupráce
24	OP Nadnárodní spolupráce	15	OP Nadnárodní spolupráce

Obrázek 7: Schéma rozdělení strukturálních fondů EU
(Zdroj: Návrhy operačních programů 2014+, www.jihovychod.cz [online])

V případě podání žádosti o financování investičního záměru Velkých Opatovic, by se jednalo o dotaci ze strukturálních fondů na základě Integrovaného regionálního operačního programu, konkrétně pak pro prioritní osu 4 a specifický cíl 4.1.

Tabulka 8: Začlenění projektu v rámci IROP

(Zdroj: Vlastní zpracování dle programového dokumentu IROP)

Dotační program	IROP (NUTS II Jihovýchod)
Prioritní osa	4 Komunitně vedený místní rozvoj
Specifický cíl	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu

Pro účely této bakalářské práce bude uvažována úspěšná žádost o poskytnutí dotace na investiční záměr vybudování domova pro seniory. Jelikož prozatím nejsou uvedeny veškeré náležitosti související se strukturálními fondy EU pro období 2014-2020, bude uvažována dostatečná výše poskytovaných finančních prostředků, přičemž by Velkým Opatovicím bylo poskytnuto 50% z celkových nákladů projektu – tedy 20 milionů Kč. K dofinancování projektu by poté zbývalo získat 20 milionů Kč. Tuto částku by bylo možné získat z vlastních prostředků, jejichž výše byla na konci roku 2013 přibližně 17 milionů Kč. Bylo by však rozumné nevyužít všech prostředků vlastních zdrojů a proto by na dofinancování zbývalo získat úvěr ve výši 10 milionů Kč, jak ukazuje níže uvedená tabulka.

Tabulka 9: Struktura finančního krytí investičního záměru

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Finanční zdroje	Podíl v Kč	Podíl v %
<i>EU dotace</i>	20 000 000 Kč	50%
<i>Vlastní prostředky</i>	10 000 000 Kč	25%
<i>Cizí prostředky</i>	10 000 000 Kč	25%
Celkové prostředky	40 000 000 Kč	100%

Aby mohly Velké Opatovice vůbec uvažovat o žádosti o zapůjčení finančních prostředků bankovních institucí, je nutné spočítat, zdali nejsou Velké Opatovice předluženy. Hranice ukazatele dluhové služby dle Usnesení vlády České republiky ze dne 14. dubna 2004 č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby nesmí přesáhnout hranici 30%.⁸³

⁸³ Usnesení vlády České republiky č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby.

Tabulka 10: Výpočet ukazatele dluhové služby

(Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů města Velké Opatovice)

	2010	2011	2012	2013
Dluhová základna	47 496 352,14 Kč	57 908 784,84 Kč	46 319 128,76 Kč	55 090 579,60 Kč
<i>Úroky</i>	849 551,27 Kč	634 177,70 Kč	522 877,60 Kč	408 485,80 Kč
<i>Splátky dluhů</i>	3 870 729,23 Kč	4 766 897,30 Kč	4 500 000,00 Kč	6 028 140,00 Kč
<i>Splátky leasingu</i>	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
Dluhová služba	4 720 280,50 Kč	5 401 075,00 Kč	5 022 877,60 Kč	6 436 625,80 Kč
Dluhová služba	10%	9%	11%	12%

Pro výpočet výše dluhové základny je použit součet daňových, nedaňových a transferových příjmů očištěných o konsolidaci, které ve vzorci slouží jako jmenovatel. Čítec je složen ze součtu výše zaplacených úroků, splátek dluhů a leasingu. Z výše uvedené tabulky je patrné, že Velké Opatovice se nepřibližují k maximální hranici 30%, což naznačuje rezervu v možnostech čerpání úvěrů.

V rámci poskytnutí úvěru a především pak zvolení vhodné výše úvěru byl na základě ústních pohovorů proveden rozbor tří bankovních institucí, jejichž jména nejsou na žádost uváděna. V bakalářské práci jsou použity názvy Banka A, B a C, přičemž se všechny tři bankovní instituce liší ve výši pevných úrokových sazeb, což je základním předpokladem pro porovnávání výhodnosti úvěru, který je situován na hodnotu 10 milionů Kč a dobu splácení 5 let.

Pro výpočet výše anuit – pravidelných splátek, je použit vzorec kapitálové obnovy:⁸⁴

$$K = U * \frac{i * (1 + i)^n}{(1 + i)^n - 1}$$

K – roční anuita,

i – výše úrokové míry,

U – výše poskytnutého úvěru,

n – počet let splácení.⁸⁵⁸⁴ VALACH, J. a kolektiv. *Finanční řízení podniku*.⁸⁵ VALACH, J. a kolektiv. *Finanční řízení podniku*.

Tabulka 11: Splátkový kalendář banky A – 5 let

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ústního pohovoru se zaměstnancem banky A)

Období	Anuita	Úmor	Úrok	Zůstatek
0				10 000 000 Kč
1	2 067 699 Kč	1 955 699 Kč	112 000 Kč	8 044 301 Kč
2	2 067 699 Kč	1 977 603 Kč	90 096 Kč	6 066 698 Kč
3	2 067 699 Kč	1 999 752 Kč	67 947 Kč	4 066 946 Kč
4	2 067 699 Kč	2 022 149 Kč	45 550 Kč	2 044 797 Kč
5	2 067 699 Kč	2 044 797 Kč	22 902 Kč	0 Kč
	10 338 495 Kč	10 000 000 Kč	338 495 Kč	

Na základě pevné úrokové sazby, jež byla bankou A stanovena na 1,12% p.a. by se úhrn zaplacených úroků za celé splátkové období rovnal 338 495 Kč. Tato částka nepředstavuje oproti zapůjčené částce nijak zásadní výdaj. Je to způsobeno nízkou úrokovou sazbou, neboť municipality představují nejméně rizikovou skupinu, již jsou bankovní úvěry poskytovány.

Tabulka 12: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka A - 5 let

(Zdroj: Vlastní zpracování)

	Pesimistická	Realistická	Optimistická
Dluhová základna	46 319 128,76 Kč	55 090 579,00 Kč	57 908 784,84 Kč
<i>Úroky</i>	454 195,19 Kč	454 195,19 Kč	454 195,19 Kč
<i>Splátky dluhů</i>	8 298 474,39 Kč	8 298 474,39 Kč	8 298 474,39 Kč
<i>Splátky leasingu</i>	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
Dluhová služba	8 752 669,57 Kč	8 752 669,57 Kč	8 752 669,57 Kč
Ukazatel dluhové služby	18,90%	15,89%	15,11%

Pro výpočet pesimistické varianty dluhové služby byla použita dluhová základna roku 2012. Pro výpočet realistického ukazatele dluhové služby pak byla použita dluhová základna roku 2013. Pro poslední – optimistickou variantu ukazatele dluhové služby byly použity hodnoty roku 2011.

Tabulka 13: Splátkový kalendář banky B – 5 let

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ústního pohovoru se zaměstnancem banky B)

Období	Anuita	Úmor	Úrok	Zůstatek
				10 000 000 Kč
1	2 081 113 Kč	1 947 113 Kč	134 000 Kč	8 052 887 Kč
2	2 081 113 Kč	1 973 205 Kč	107 909 Kč	6 079 682 Kč
3	2 081 113 Kč	1 999 646 Kč	81 468 Kč	4 080 036 Kč
4	2 081 113 Kč	2 026 441 Kč	54 672 Kč	2 053 595 Kč
5	2 081 113 Kč	2 053 595 Kč	27 518 Kč	0 Kč
	10 405 567 Kč	10 000 000 Kč	405 567 Kč	

V tabulce 13 je viditelná změna oproti bance A, neboť úroková sazba, která byla bankou B navržena, se pohybuje ve výši 1,34% p.a. Úhrn zaplacených úroků by vystoupal na 405 567 Kč, což je o 67 072 Kč více. Celková roční splátka by tak byla vyšší o 13 414 Kč.

Tabulka 14: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka B - 5 let

(Zdroj: Vlastní zpracování)

	Pesimistická	Realistická	Optimistická
Dluhová základna	46 319 128,76 Kč	55 090 579,00 Kč	57 908 784,84 Kč
<i>Úroky</i>	476 195,19 Kč	476 195,19 Kč	476 195,19 Kč
<i>Splátky dluhů</i>	8 289 888,39 Kč	8 289 888,39 Kč	8 289 888,39 Kč
<i>Splátky leasingu</i>	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
Dluhová služba	8 766 083,57 Kč	8 766 083,57 Kč	8 766 083,57 Kč
Ukazatel dluhové služby	18,93%	15,91%	15,14%

Oproti výsledkům v tabulce 12, se ukazatele dluhové služby pro rok 2014 u banky B liší ve všech třech variantách, tedy pesimistické, realistické i optimistické o dvě až tři setiny procenta. To odpovídá rozdílu, kdy splátka úroků banky B je o 22 tisíc Kč větší oproti splátce úroků banky A, avšak splátka dluhů je u banky B o 8 586 Kč nižší než u banky A, což snižuje rozdíl ukazatelů dluhové služby na výše zmíněné dvě až tři setiny procenta.

Tabulka 15: Splátkový kalendář banky C - 5 let

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ústního pohovoru se zaměstnancem banky C)

Období	Anuita	Úmor	Úrok	Zůstatek
0				10 000 000 Kč
1	2 071 963 Kč	1 952 963 Kč	119 000 Kč	8 047 037 Kč
2	2 071 963 Kč	1 976 203 Kč	95 760 Kč	6 070 834 Kč
3	2 071 963 Kč	1 999 720 Kč	72 243 Kč	4 071 113 Kč
4	2 071 963 Kč	2 023 517 Kč	48 446 Kč	2 047 597 Kč
5	2 071 963 Kč	2 047 597 Kč	24 366 Kč	0 Kč
	10 359 815 Kč	10 000 000 Kč	359 815 Kč	

Situace při pořízení úvěru od banky C je mnohem více podobná situaci u banky A, neboť bankou C navržená výše pevné úrokové sazby dosahuje 1,19% p.a. Oproti bance B má o 45 752 Kč nižší úhrn zaplacených úroků, avšak o 21 320 Kč více než je tomu u banky A. S naprosto stejnými rozdíly pak pracují celkové úhrny anuit, kdy rozdíl mezi bankami B a C je 45 752 Kč ve prospěch banky C a 21 320 Kč ve prospěch banky A.

Tabulka 16: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka C - 5 let

(Zdroj: Vlastní zpracování)

	Pesimistická	Realistická	Optimistická
Dluhová základna	46 319 128,76 Kč	55 090 579,00 Kč	57 908 784,84 Kč
<i>Úroky</i>	461 195,19 Kč	461 195,19 Kč	461 195,19 Kč
<i>Splátky dluhů</i>	8 295 738,39 Kč	8 295 738,39 Kč	8 295 738,39 Kč
<i>Splátky leasingu</i>	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
Dluhová služba	8 756 933,57 Kč	8 756 933,57 Kč	8 756 933,57 Kč
Ukazatel dluhové služby	18,91%	15,90%	15,12%

Z tabulky 16 je patrné, že ukazatel dluhové služby banky C je v pesimistické, realistické i optimistické variantě téměř totožný s tím, který je vypočítán v tabulce 12 pro ukazatel dluhové služby banky A. Rozdíl mezi oběma tabulkami nastal na základě rozdílu mezi splátkami úroků, které činí 7 tisíc Kč ve prospěch banky A a naopak 2 736 Kč mezi splátkami dluhů ve prospěch banky C.

Pro větší vypovídací schopnost je důležité doplnit i několik dalších údajů, na jejichž základě by se mělo město rozhodnout, který ze tří zmíněných bankovních úvěrů přijme.

Tabulka 17: Doplnující údaje ke střednědobým bankovním úvěrům

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ústního pohovoru se zaměstnanci bank)

Název položky	Banka A	Banka B	Banka C
Úroková sazba	1,12%	1,34%	1,19%
Zpracování úvěru	Individuálně	0,1% z objemu úvěru	0,75% z objemu úvěru
Nedodržení splátek	Zohledněno v úrokové sazbě	Zohledněno v úrokové sazbě	Zohledněno v úrokové sazbě
Vedení účtu	300 Kč/měsíc	500 Kč/měsíc	400 Kč/měsíc
Použití úvěru	Účelové	Účelové	Účelové
Zajištění úvěru	Nemovitostí	Bez zajištění	Nemovitostí

V tabulce 17 je shrnuto šest nejdůležitějších doplňujících údajů, které při výběru úvěrového věřitele mohou hrát důležitou roli. Při hodnocení jednotlivých uvedených prvků a jejich vzájemným porovnáním, lze vyvodit závěry, kdy nejlepší úrokovou sazbu poskytuje banka A. Vzhledem k nespecifikované výši poplatku za zpracování úvěru banky A pak tuto kategorii nelze objektivně hodnotit, avšak při pořízení úvěru u banky B by obec zaplatila jednorázový poplatek ve výši 10 tisíc Kč. Poplatek banky C by pak vyšplhal na rovných 75 tisíc Kč. Co se týče nedodržení splátkového kalendáře, všechny tři uvažované bankovní instituce již mají pojistku proti nedodržení splátkového kalendáře zahrnutou v pevné úrokové sazbě, přičemž se procentuální vyjádření penále uvažuje spíše u pohyblivé úrokové sazby. Poplatek za vedení účtu je nejnižší u banky A, jejíž úhrn přijatých plateb za vedení úvěrového účtu odpovídá částce 3 600 Kč za rok a 18 tisíc Kč za celé úvěrové období. Nejhuře je na tom z pohledu poplatků za vedení úvěrového účtu banka B, již by město ročně zaplatilo 6 tisíc Kč a za celé úvěrové období 30 tisíc Kč. Totožné podmínky jako u nedodržení splátkového kalendáře lze nalézt i v kategorii použití úvěru, kdy všechny tři bankovní instituce požadují použití úvěru pouze na krytí výdajů spojených s investičním záměrem. Kategorii v níž banka B předčí své konkurenty, nastává v poslední kategorii, kdy není požadováno zajištění úvěru žádným finančním prostředkem, ani majetkem obce, jak to požadují banky A i C.

Na závěr této části bakalářské práce bych vyzdvihl především ochotu zaměstnanců všech dotazovaných bankovních institucí, neboť bez jejich informací by bylo velice obtížné analytickou část vypracovat. Vzhledem ke všem uvedeným údajům by doporučení směřovalo k žádosti o poskytnutí úvěru bankou A, neboť výše pravidelných anuit a s tím spojený úhrn zaplacených úroků, byl ze všech tří bankovních institucí nejnižší. Toto doporučení je navíc podloženo i údaji z tabulky 17, kde je možné vidět, že podmínky pro čerpání a vedení úvěrového účtu jsou téměř ve všech kategoriích ze strany banky A nejlepší.

Krátce po sepsání této kapitoly došlo k obdržení důležitých údajů, které svoji podstatou změnily pohled na situaci, což si zcela logicky vyžádá úpravu výše uvedených dat, která jsou uvedena v následující části.

3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ, PŘÍNOS NÁVRHŮ ŘEŠENÍ

Poslední a nejdůležitější částí bakalářské práce je část návrhová, v níž jsou vyhodnoceny údaje z předešlé analytické části, přičemž je nastíněná problematika návrhu financování investičního záměru doplněna o nezbytná data, která napomáhají k co možná nejmenším negativním dopadům na stabilitu a hospodaření obce Velké Opatovice.

Jak bylo zmíněno výše, v době vzniku této kapitoly došlo ze strany zaměstnanců městského úřadu Velkých Opatovic k zaslání důležitých informací, které se velkou měrou podílely na přepracování původního návrhu financování do mnohem příznivější a pro obec šetrnější podoby.

3.1 Starší investiční záměry

Na základě bližšího zkoumání záporných sald ve sledovaných letech 2010 až 2013, byla analýza sald jednotlivých let rozšířena až do roku 2007. V tomto roce došlo k velkým investičním záměrům, při nichž bylo nutné kapitálový rozpočet financovat externími bankovními zdroji. Po analýze následujících let byla vyzorována spojitost mezi investičními záměry a schodkovými saldy jednotlivých let. Pro názornost je na následující straně vyobrazena souhrnná tabulka, v níž jsou zpracovány jednotlivé investiční záměry roztříděné dle roku dokončení a především pak celková roční salda, na jejichž základě došlo k přepracování původního návrhu financování investičního záměru.

Tabulka 18: Souhrn uskutečněných investičních projektů obce Velké Opatovice od 2007 do 2014
(Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů města Velké Opatovice)

Rok	Název projektu	Saldo rozpočtu obce
2007	Oprava zámku - Moravské kartografické centrum Výstavba koupaliště	-17 745 000 Kč
2008	Oprava komunikací	-15 528 000 Kč
2009	Příprava investičních akcí	1 088 000 Kč
2010	Výstavba fotovoltaické elektrárny na střeše budovy ZŠ Pořízení nového zásahového vozu pro JPO II.	4 078 000 Kč
2011	Snížení energetické náročnosti ZŠ Obnova povrchu skateparkového hřiště Oprava parkoviště ZŠ Pořízení dýchacích přístrojů pro JPO II.	-17 190 000 Kč
2012	Dokončení ČOV (průběžně od roku 2008) Rekonstrukce nádvoří ZŠ Pořízení výtahu pro handicapované na budovu zdravotního střediska	-5 596 000 Kč
2013	Regenerace zámeckého parku	21 149 000 Kč
2014	Odhadované dokončení snížení energetické náročnosti MŠ I a MŠ II	0 Kč

Z údajů v tabulce 18 je možné vyvodit závěry, které potvrzují výše zmíněnou spojitost schodkových sald a náročných investičních záměrů. Lze říci, že při náročnější investiční politice nejsou Velké Opatovice schopné pokrýt z přebytků běžných rozpočtů veškeré, s investicí spojené, výdaje na straně kapitálového rozpočtu. Na základě tohoto zjištění je logické upravit dřívější návrh financování, v jehož struktuře financování figurovaly kromě prostředků bankovních institucí a dotací EU, také vlastní finanční prostředky běžných bankovních účtů Velkých Opatovic. Tato úprava spočívá v navýšení požadovaných finančních prostředků bankovních institucí na 20 milionů Kč, což by znamenalo ponechání disponibilních prostředků v rezervě. Tato rezerva by mohla sloužit k pokrytí schodku rozpočtu v případě, že by saldo kapitálového rozpočtu bylo záporné, stejně jako v předešlých letech, kdy Velké Opatovice financovaly větší investiční záměry. Zároveň s tím, by tato rezerva zabraňovala většímu zadlužení obce, což je jedním z klíčových bodů této bakalářské práce.

3.2 Konečná podoba návrhu financování investičního záměru

V důsledku vytvoření zcela nového návrhu financování investičního záměru Velkých Opatovic, dojde ke změnám v již dříve uvedených tabulkách, které umožní vysvětlení změn a hlavně vysvětlení dopadu tohoto investičního záměru na hospodaření obce.

V předešlé části uvedená tabulka 9 znázorňovala strukturu financí použitých na pokrytí nákladů projektu dle zvoleného zdroje v poměru 50 ku 25 ku 25, přičemž 50% tvořily prostředky získané pomocí dotací EU a zbylé čtvrtiny byly tvořeny prostředky vlastních a cizích zdrojů, konkrétně pak prostředky disponibilních obecních bankovních účtů a bankovního úvěru. Tato struktura však po pečlivém zvážení možností vystavuje obec riziku rapidního nárůstu zadlužení, neboť použitím vlastních finančních prostředků v hodnotě 10 milionů Kč by k pokrytí pravděpodobné ztráty kapitálového salda zbývalo pouhých 7 milionů Kč, což by vzhledem k velikosti projektu nemuselo postačovat. Následně bude uvedena upravená tabulka znázorňující doporučovanou strukturu prostředků financování investičního záměru.

Tabulka 19: Upravená struktura finančního krytí investičního záměru
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Finanční zdroje	Podíl v Kč	Podíl v %
<i>EU dotace</i>	20 000 000 Kč	50%
<i>Vlastní prostředky</i>	-	0%
<i>Cizí prostředky</i>	20 000 000 Kč	50%
Celkové prostředky	40 000 000 Kč	100%

Jak lze vidět v tabulce 19, nový návrh struktury finančního krytí nepočítá s použitím vlastních disponibilních prostředků, což neumožňuje použití střednědobého bankovního úvěru ve výši 10 milionů Kč s dobou splatnosti 5 let. Takto upravená varianta financování vyžaduje bankovní úvěr dvojnásobné výše, což pro potřeby minimalizace dopadu na dluhovou službu obce a minimalizaci splátek na únosnou úroveň, předpokládá změnu ze střednědobého na dlouhodobý bankovní úvěr. Změna kromě výše zapůjčené částky proběhne i v době splatnosti. Z dříve navrhovaných 5 let na dobu minimálně dvojnásobnou – tedy 10 let. S touto dobou splatnosti budou počítány i nové návrhy bankovních úvěrů, pro něž se kromě doby splatnosti změní jejich nejpodstatnější části –

úrokové sazby. Pro výpočet splátkových kalendářů je opět použit vzorec kapitálové obnovy uvedený na straně 49, této bakalářské práce.

Tabulka 20: Splátkový kalendář banky A - 10 let

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ústního pohovoru se zaměstnancem banky A)

Období	Anuita	Úmor	Úrok	Zůstatek
0				20 000 000 Kč
1	2 140 061 Kč	1 890 061 Kč	250 000 Kč	18 109 939 Kč
2	2 140 061 Kč	1 913 687 Kč	226 374 Kč	16 196 251 Kč
3	2 140 061 Kč	1 937 608 Kč	202 453 Kč	14 258 643 Kč
4	2 140 061 Kč	1 961 828 Kč	178 233 Kč	12 296 814 Kč
5	2 140 061 Kč	1 986 351 Kč	153 710 Kč	10 310 463 Kč
6	2 140 061 Kč	2 011 181 Kč	128 881 Kč	8 299 283 Kč
7	2 140 061 Kč	2 036 320 Kč	103 741 Kč	6 262 962 Kč
8	2 140 061 Kč	2 061 774 Kč	78 287 Kč	4 201 188 Kč
9	2 140 061 Kč	2 087 547 Kč	52 515 Kč	2 113 641 Kč
10	2 140 061 Kč	2 113 641 Kč	26 421 Kč	0 Kč
	21 400 615 Kč	20 000 000 Kč	1 400 615 Kč	

Bankovní úvěr s dobou splatnosti 10 let má oproti 5 letému úvěru o 72 363 Kč vyšší anuitní splátky, což v důsledku navýšení pevné úrokové sazby z 1,12% p.a. na 1,25% p.a. zvyšuje objem zaplacených úroků více než čtyřnásobně. Obec by tak na základě tohoto zvýšení zaplatila na úrocích 1 400 615 Kč, což je o 1 062 120 Kč více, než by tomu bylo v případě 5 letého střednědobého úvěru téže banky.

Tabulka 21: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka A - 10 let

(Zdroj: Vlastní zpracování)

	Pesimistická	Realistická	Optimistická
Dluhová základna	46 319 128,76 Kč	55 090 579,00 Kč	57 908 784,84 Kč
<i>Úroky</i>	592 195,19 Kč	592 195,19 Kč	592 195,19 Kč
<i>Splátky dluhů</i>	8 232 836,39 Kč	8 232 836,39 Kč	8 232 836,39 Kč
<i>Splátky leasingu</i>	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
Dluhová služba	8 825 031,57 Kč	8 825 031,57 Kč	8 825 031,57 Kč
Ukazatel dluhové služby	19,05%	16,02%	15,24%

Oproti tabulce 12, kde jsou uvedeny předpokládané možnosti ukazatele dluhové služby pro rok 2014 při zapůjčení 10 milionů s dobou splatnosti 5 let, byly kategorie splátek úroků a jistin upraveny na základě nových dat. Tyto úpravy vedly ve výsledku ke zvýšení všech tří hodnot ukazatelů dluhové služby, což může na první pohled působit jako nepříjemný a nežádoucí efekt, na druhou stranu je toto zvýšení maximálně o šestnáct setin procenta, což není vzhledem k dvojnásobnému navýšení výše prostředků a doby splácení při zvýšení úrokové sazby pro město Velké Opatovice nikterak závažné.

Tabulka 22: Splátkový kalendář banky B - 10 let

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ústního pohovoru se zaměstnancem banky B)

Období	Anuita	Úmor	Úrok	Zůstatek
0				20 000 000 Kč
1	2 162 943 Kč	1 872 943 Kč	290 000 Kč	18 127 057 Kč
2	2 162 943 Kč	1 900 101 Kč	262 842 Kč	16 226 956 Kč
3	2 162 943 Kč	1 927 652 Kč	235 291 Kč	14 299 304 Kč
4	2 162 943 Kč	1 955 603 Kč	207 340 Kč	12 343 701 Kč
5	2 162 943 Kč	1 983 959 Kč	178 984 Kč	10 359 742 Kč
6	2 162 943 Kč	2 012 727 Kč	150 216 Kč	8 347 015 Kč
7	2 162 943 Kč	2 041 911 Kč	121 032 Kč	6 305 104 Kč
8	2 162 943 Kč	2 071 519 Kč	91 424 Kč	4 233 585 Kč
9	2 162 943 Kč	2 101 556 Kč	61 387 Kč	2 132 029 Kč
10	2 162 943 Kč	2 132 029 Kč	30 914 Kč	0 Kč
	21 629 430 Kč	20 000 000 Kč	1 629 430 Kč	

Totožný vývoj jako u bankovního úvěru banky A, lze pozorovat i u banky B, kde došlo při návrhu pevné úrokové sazby k jejímu zvýšení z 1,34% p.a. na 1,45% p.a. V důsledku toho došlo k navýšení pravidelné roční anuity o 81 830 Kč a navýšení objemu zaplacených úroků taktéž více než čtyřnásobně na celkovou sumu 1 629 430 Kč, což je o 1 223 863 Kč více, než tomu bylo u dříve uvažované variantě střednědobého bankovního úvěru s dobou splatnosti 5 let.

Tabulka 23: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka B - 10 let

(Zdroj: Vlastní zpracování)

	Pesimistická	Realistická	Optimistická
Dluhová základna	46 319 128,76 Kč	55 090 579,00 Kč	57 908 784,84 Kč
<i>Úroky</i>	632 195,19 Kč	632 195,19 Kč	632 195,19 Kč
<i>Splátky dluhů</i>	8 215 718,39 Kč	8 215 718,39 Kč	8 215 718,39 Kč
<i>Splátky leasingu</i>	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
Dluhová služba	8 847 913,57 Kč	8 847 913,57 Kč	8 847 913,57 Kč
Ukazatel dluhové služby	19,10%	16,06%	15,28%

Rozdíl mezi dluhovou službou banky A a dluhovou službou banky B je v konečném důsledku o pouhých 40 tisíc Kč více v kategorii zaplacených úroků a o 17 118 Kč méně na zaplacených splátkách dluhů, které byly spočítány na základě součtu trendu minulých let a vypočítaného ročního úmoru úvěru. Rozdíl ve výši ukazatelů dluhové služby banky A a B je pak v rozmezí čtyř až pěti setin procenta.

Tabulka 24: Splátkový kalendář banky C - 10 let

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ústního pohovoru se zaměstnancem banky C)

Období	Anuita	Úmor	Úrok	Zůstatek
0				20 000 000 Kč
1	2 145 770 Kč	1 885 770 Kč	260 000 Kč	18 114 230 Kč
2	2 145 770 Kč	1 910 285 Kč	235 485 Kč	16 203 945 Kč
3	2 145 770 Kč	1 935 118 Kč	210 651 Kč	14 268 827 Kč
4	2 145 770 Kč	1 960 275 Kč	185 495 Kč	12 308 552 Kč
5	2 145 770 Kč	1 985 759 Kč	160 011 Kč	10 322 793 Kč
6	2 145 770 Kč	2 011 573 Kč	134 196 Kč	8 311 220 Kč
7	2 145 770 Kč	2 037 724 Kč	108 046 Kč	6 273 496 Kč
8	2 145 770 Kč	2 064 214 Kč	81 555 Kč	4 209 282 Kč
9	2 145 770 Kč	2 091 049 Kč	54 721 Kč	2 118 233 Kč
10	2 145 770 Kč	2 118 233 Kč	27 537 Kč	0 Kč
	21 457 698 Kč	20 000 000 Kč	1 457 698 Kč	

Stejně jako v případě střednědobého úvěru s dobou splatnosti 5 let se i dlouhodobý úvěr s dobou splatnosti 10 let banky C podobá situaci banky A, neboť rozdíl mezi pevnou úrokovou sazbou činí pouhých 0,05% p.a. Takto vypočítaná pravidelná anuita vykazuje navýšení o pouhých 5 708 Kč oproti bance A, což v celkovém objemu zaplacených úroků činí 57 083 Kč za celé 10 leté období.

Tabulka 25: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka C - 10 let

(Zdroj: Vlastní zpracování)

	Pesimistická	Realistická	Optimistická
Dluhová základna	46 319 128,76 Kč	55 090 579,00 Kč	57 908 784,84 Kč
<i>Úroky</i>	602 195,19 Kč	602 195,19 Kč	602 195,19 Kč
<i>Splátky dluhů</i>	8 228 545,39 Kč	8 228 545,39 Kč	8 228 545,39 Kč
<i>Splátky leasingu</i>	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
Dluhová služba	8 830 740,57 Kč	8 830 740,57 Kč	8 830 740,57 Kč
Ukazatel dluhové služby	19,06%	16,03%	15,25%

Odhadované ukazatele dluhové služby pro rok 2014 se pak za předpokladu zapůjčení peněžních prostředků bankou C pohybují oproti odhadovaným ukazatelům dluhové služby pro rok 2014 pro banku A v rozmezí jedné setiny procenta u pesimistické realistické i optimistické varianty dluhové služby, což dlouhodobý úvěr banky C staví na roveň s dlouhodobým úvěrem banky A, co se dopadu na hospodaření a stabilitu města týče. A to i přesto, že rozdíl mezi výškou anuit, jak již bylo uvedeno výše, je pouhých 5 708 Kč.

Po vzoru praktické části je pod následujícím textem uvedena upravená přehledná tabulka znázorňující doplňující údaje a poplatky dlouhodobých bankovních úvěrů všech tří bank, přičemž jediná změna nastala pouze v kolonce výše pevných úrokových sazeb.

Tabulka 26: Doplňující údaje k dlouhodobým bankovním úvěrům

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Název položky	Banka A	Banka B	Banka C
<i>Úroková sazba</i>	1,25%	1,45%	1,30%
<i>Zpracování úvěru</i>	Individuálně	0,1% z objemu úvěru	0,75% z objemu úvěru
<i>Nedodržení splátek</i>	Zohledněno v úrokové sazbě	Zohledněno v úrokové sazbě	Zohledněno v úrokové sazbě
<i>Vedení účtu</i>	300 Kč/měsíc	500 Kč/měsíc	400 Kč/měsíc
<i>Použití úvěru</i>	Účelové	Účelové	Účelové
<i>Zajištění úvěru</i>	Nemovitostí	Bez zajištění	Nemovitostí

Krom výše uvedené změny pevné úrokové sazby nastala největší změna v oblasti poplatků za zpracování úvěru a vedení úvěrového účtu. Individuální podmínky v případě banky A opět neumožňují přesnější určení výše poplatku, nicméně finanční prostředky vynaložené na zpracování úvěru bankou B se pohybují ve výši 20 tisíc Kč, 150 tisíc

v případě banky C. Za vedení úvěrového účtu by se náklady za celé úvěrové období pohybovaly u banky A ve výši 36 tisíc Kč, u banky B 60 tisíc Kč a u banky C 48 tisíc Kč.

Tabulka 27: Souhrn vynaložených finančních prostředků spojených s bankovními úvěry
(Zdroj: Vlastní zpracování)

	Celkový úrok	Celkový úmor	Vedení účtu	Zpracování úvěru	Celkové finanční prostředky
Banka A	1 400 615 Kč	20 000 000 Kč	36 000 Kč	-	21 436 615 Kč
Banka B	1 629 430 Kč	20 000 000 Kč	60 000 Kč	20 000 Kč	21 689 430 Kč
Banka C	1 457 698 Kč	20 000 000 Kč	48 000 Kč	150 000 Kč	21 505 698 Kč

Na základě souhrnu celkově vynaložených finančních prostředků spojených s dlouhodobými bankovními úvěry a při abstrahování od kategorie zpracování úvěru, která kvůli individuálním podmínkám banky A nemá vypovídací schopnost, by doporučení k podání žádosti o zapůjčení finančních prostředků opět padla na banku A, u níž jsou stejně jako v případě střednědobého úvěru ve výši 10 milionů Kč a době splatnosti 5 let, nejlepší podmínky.

Dopad na hospodaření obce je přitom taktéž nejmenší v případě banky A, kdy se výsledky všech tří uvažovaných variant odhadované dluhové služby pro rok 2014 pohybovaly na nižší úrovni, než ty, které byly vypočítány za podmínek úvěrů banky B i C. V případě banky C, byl rozdíl pouhé setiny procenta u všech tří variant, nicméně mnohem přesnější výpočty ukázaly, že tyto rozdíly jsou mnohem větší, neboť v tabulkách 21, 23 a 25 byly výsledné ukazatele zaokrouhleny na dvě desetinná místa, což mohlo výsledek lehce zkreslit.

Při zpětném pohledu na tabulku 4, kde byla znázorněna salda běžných rozpočtů let 2010 až 2013, je patrné, že na roční splátku úvěru v přibližné výši 2 milionů Kč, spadající do kapitálového rozpočtu, by mělo bez sebemenších problémů postačovat přebytkové saldo běžného rozpočtu, které se v letech 2010 až 2013 pohybovalo v průměrné výši 11 milionů Kč.

Stejná výše roční anuity by nastala i v případě střednědobého 5letého úvěru ve výši 10 milionů Kč. Avšak finanční rezerva v podobě disponibilních prostředků Velkých Opatovic, by nebyla, kvůli jejímu čerpání na pokrytí investičního záměru, v dostatečné výši, což by mohlo hospodaření výrazněji ohrozit.

3.3 Ekonomický dopad investičního záměru

V poslední kapitole bakalářské práce s názvem ekonomický dopad investičního záměru je za pomoci výroční zprávy příspěvkové organizace Paprsek roku 2013 vytvořena přibližná představa ročních nákladů a potřebných výnosů z provozu, což by mělo napomoci k rozhodnutí, zdali investiční záměr realizovat.

Jak bylo nastíněno výše, předloha ekonomické náročnosti vychází z výroční zprávy příspěvkové organizace Paprsek, která ve svém komplexu poskytuje péči mentálně a fyzicky handicapovaným mužům, jichž se v sociálním zařízení v současné chvíli nachází 108, čímž je zcela vyčerpána jeho lůžková kapacita. Z důvodu menších rozměrů budovy areálu bývalé SŠUPT Velké Opatovice by však měl nově vybudovaný Domov pro seniory pojmout přibližně 50 dospělých jedinců, což pro přepočítání některých položek předpokládaných nákladů a výnosů poskytuje koeficient násobení 0,46.

Tabulka 28: Kalkulace předpokládaných nákladů na provoz Domova pro seniory
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Položky nákladů	Roční náklady	Měsíční náklady	N na jednotlivce	Denní náklady
<i>Platy zaměstnanců</i>	4 320 000 Kč	360 000 Kč	7 200 Kč	240 Kč
<i>Zákonné SP a ZP</i>	1 469 000 Kč	122 417 Kč	2 448 Kč	82 Kč
<i>Ubytování a strava</i>	3 060 000 Kč	255 000 Kč	5 100 Kč	170 Kč
<i>Energie</i>	900 000 Kč	75 000 Kč	1 500 Kč	50 Kč
<i>Odpisy</i>	552 000 Kč	46 000 Kč	920 Kč	31 Kč
<i>Úroky</i>	141 000 Kč	11 750 Kč	235 Kč	8 Kč
<i>Ostatní služby</i>	1 500 000 Kč	125 000 Kč	2 500 Kč	83 Kč
<i>Opravy a udržování</i>	50 000 Kč	4 167 Kč	83 Kč	3 Kč
Celkové náklady	11 992 000 Kč	999 333 Kč	19 987 Kč	666 Kč

Platy zaměstnanců a zákonné sociální a zdravotní pojištění, jsou vykalkulovány na základě hrubého měsíčního základu ve výši 18 tisíc Kč, který je pouze o 808 Kč nižší než hrubý měsíční základ personálu příspěvkové organizace Paprsek. Obdobným způsobem jsou vypočteny i denní, potažmo měsíční a roční náklady za stravu a ubytování. Odhad nákladu na spotřebovanou energii je vzhledem k mnoha faktorům velice obtížný, ovšem měsíční záloha ve výši 1 500 Kč na jednotlivce, by měla postačovat na pokrytí všech výloh. Tyto jsou kalkulovány na základě měsíční zálohové ceny 300 Kč za vodné a stočné, 700 Kč za plyn a 500 Kč za spotřebovanou elektrickou energii. Položka odpisy je vypočtena na základě vstupní ceny vlastních nákladů, které byly v předešlé části,

v kapitole 2.3.3.1 rozpočteny na celkovou výši 40 milionů Kč. Dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, konkrétně dle ustanovení §29 odstavce (1)⁸⁶, je však tato vstupní cena snížena o poskytnuté dotace a daň z přidané hodnoty, neboť město Velké Opatovice je plátcem daně. Tímto krokem byla vstupní cena pro účely odpisování snížena na hodnotu 16 566 500 Kč, přičemž je doba odpisování účetních odpisů pro nemovitý majetek stanovena na 30 let. Roční částka úroků je pak aritmetickým průměrem celkové sumy zaplacených úroků za vypůjčení finančních prostředků bankou A. Do položky ostatní služby jsou zahrnuty veškeré náklady spojené s léčebnými a dopravními výlohami.

Z tabulky 28, v níž jsou vypočítány jednotlivé položky nákladů na provoz Domova pro seniory, je patrné, že minimální roční předpokládané náklady na provoz by se pohybovaly kolem 12 milionů Kč, což je pro následující tabulku znázorňující výnosy, směrodatným údajem, na jehož základě je možné vypočítat předpokládané povinné platby za pobytové služby.

Tabulka 29: Kalkulace předpokládaných výnosů na provoz Domova pro seniory
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Položky výnosů	Roční výnosy	Měsíční výnosy	V na jednotlivce	Denní výnosy
<i>Tržby od uživatelů</i>	4 783 360 Kč	398 613 Kč	8 000 Kč	267 Kč
<i>Dotace MPSV</i>	2 592 000 Kč	216 000 Kč	4 320 Kč	144 Kč
<i>Dotace kraje</i>	2 600 000 Kč	216 667 Kč	4 333 Kč	144 Kč
<i>Dotace zřizovatele</i>	1 400 000 Kč	116 667 Kč	2 333 Kč	78 Kč
<i>Platby VZP</i>	440 000 Kč	36 667 Kč	733 Kč	24 Kč
<i>Ostatní</i>	100 000 Kč	8 333 Kč	167 Kč	6 Kč
<i>Účelový příspěvek</i>	60 000 Kč	5 000 Kč	100 Kč	3 Kč
Celkové výnosy	11 992 000 Kč	999 333 Kč	19 987 Kč	666 Kč

Obdobným způsobem, jakým jsou vypočítány jednotlivé předpokládané náklady na provoz Domova pro seniory, jsou vypočítány předpokládané výnosy z provozu.

Pro výpočet dotace ministerstva práce a sociálních věcí, je důležité uvést tabulku, v níž je uvedeno doporučené rozdělení obyvatel Domova pro seniory dle závažnosti stupně závislosti, která je definována v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.⁸⁷

⁸⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

⁸⁷ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Tabulka 30: Struktura složení obyvatel Domova pro seniory
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Druh závislosti	Počet seniorů	Příspěvek	Celková měsíční částka
<i>Stupeň 1 (lehká závislost)</i>	20	800 Kč	16 000 Kč
<i>Stupeň 2 (středně těžká závislost)</i>	15	4 000 Kč	60 000 Kč
<i>Stupeň 3 (těžká závislost)</i>	10	8 000 Kč	80 000 Kč
<i>Stupeň 4 (úplná závislost)</i>	5	12 000 Kč	60 000 Kč

Na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, by při výše uvedeném rozdělení obdržel Domov pro seniory dotaci od ministerstva práce a sociálních věcí ve výši 216 tisíc Kč měsíčně, přičemž je tato struktura složení vytvořena s ohledem na minimalizaci povinných měsíčních plateb samotnými obyvateli Domova pro seniory. V pořadí třetím předpokládaným výnosem je dotace Jihomoravského kraje, jehož jednou z priorit a tudíž i podmínkou pro poskytnutí dotace, je dle schváleného střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb konkrétně prioritou 2, opatřením 2.2 rozšíření kapacit odpovídajících pobytových služeb pro seniory.⁸⁸ Tato dotace je vypočítána na základě výše uvedeného koeficientu 0,46, jejíž předlohou byla položka příspěvek zřizovatele ve výroční zprávě roku 2013 příspěvkové organizace Paprsek. Totožný postup je použit i při stanovení tří zbývajících položek, které v sobě zahrnují výnosy od veřejných zdravotních pojišťoven, případné dary a výnosy fundraisingových akcí, které by měly být nedílnou součástí aktivit Domova pro seniory. Jejich účelem by měl být nejen finanční zisk, nýbrž prohloubení znalostí a především vztahů všech věkových vrstev obyvatelstva s poprodukční skupinou obyvatel, kteří se i v dnešní době často setkávají s nepochopením a stávají se terčem mnohých podvodů a kriminálních činů. Poslední, doposud nezmíněnou položkou je položka tržby uživatelů, která je doložitelná na základě rozdílu výše nutných ročních výnosů a výše součtu zbylých výnosových položek. Jak je možné vidět v tabulce 29, jednorázové měsíční platby všech obyvatel Domova pro seniory, by se měly pohybovat ve výši 8 tisíc Kč, neboť tato částka by poskytovala Domovou pro seniory vyrovnaný roční rozpočet. Z průměrné výše starobního důchodu by při této částce zbylo seniorům na vlastní použití téměř 28% částky, což odpovídá 3 tisícům Kč.

⁸⁸ JIHMORAVSKÝ KRAJ (JMK). Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2012-2014. *kr-jihomoravsky.cz* [online].

Na závěr této kapitoly je vhodné uvést malou zajímavost, týkající se ročního příspěvku zřizovatele na provoz Domova pro seniory, jímž by v případě realizace projektu byly Velké Opatovice. Touto zajímavostí je roční výše příspěvku přepočtená na každého obyvatele Velkých Opatovic, jichž bylo k 31. 12. 2013 přesně 3 888. Tento příspěvek by tak stál každého obyvatele města 360 Kč ročně, což odpovídá 99 halěrům na den. Pokud by si pak každý občan, alespoň hypoteticky, tuto částku odkládal a na konci roku přispěl na provoz Domova pro seniory, obci by tím de facto ubyl jeden z předpokládaných výdajů, který by při realizaci projektu přispěl k většímu zatížení rozpočtu.

4 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce na téma Vliv investičního záměru na hospodaření obce, bylo navrhnout a zhodnotit možnosti financování daného investičního záměru, spolu se zhodnocením dopadu finančních návrhů na samotné město Velké Opatovice, pod jejíž správou by investiční záměr vznikl.

V úvodní, teoretické části byly vymezeny dva důležité pojmy – veřejná správa a především obec, již byla věnována téměř celá úvodní část. Na základě tištěných a elektronických zdrojů byly zjištěny, posouzeny a následně interpretovány důležité charakteristiky, funkce a také právní náležitosti, jež se k obcím vážou. V neposlední řadě bylo v teoretické části charakterizováno hospodaření obcí, což bylo průvodním materiálem pro zpracování následující části bakalářské práce.

Touto druhou částí byla část praktická, v níž byl nastíněn samotný investiční záměr, jímž bylo vybudování Domova pro seniory v prostorách budovy bývalého areálu střední umělecko-průmyslové školy Velké Opatovice, kde po sloučení s Masarykovou střední školou Letovice právě do Letovic, vznikly volné, nikým nevyužívané prostory. Velké Opatovice by realizací tohoto investičního záměru udělaly další krok na cestě za moderním a všem občanům blízkým městem. Pro účely bakalářské práce byly provedeny ústní pohovory, díky nimž bylo možné vytvořit téměř reálné splátkové kalendáře jednotlivých bankovních úvěrů, které dále sloužily jako vstupní hodnoty pro poslední část bakalářské práce.

V závěrečné návrhové části pak došlo na základě dalších zjištěných informací k úpravě původního návrhu financování, čímž došlo k ponechání městských disponibilních finančních prostředků v rezervě, pokud by očekávané kladné saldo běžného rozpočtu nepostačovalo na pokrytí očekávané ztráty kapitálového rozpočtu, přičemž tento předpoklad byl vypracován na základě zkušeností s dřívějšími investičními projekty. Poslední kapitola se pak zabývala ekonomickou stránkou projektu, z níž by se daly vydedukovat dva závěry.

Prvním závěrem je doporučení hlubší analýzy prospěšnosti projektu pro město, neboť investice do realizace záměru a následné předpokládané příspěvky pravidelného charakteru by zcela určitě zatížily rozpočet města. Ten je sice v běžném rozpočtu – jako

části celkového rozpočtu v průměrném přebytku 11 milionů Kč za rok, avšak je předčasné tvrdit, že by tento stav měl trvat i v následujících 5 až 10 letech. V důsledku toho by bylo na zvážení všech rozhodujících orgánů města, zdali tuto investici realizovat, případně jakým způsobem předejít možným finančním problémům s tím spojeným.

Druhým závěrem by bylo mé doporučení založit bezprostředně po, případně před dokončením přestavby příspěvkovou organizaci, která by zajistila samostatný bezproblémový chod Domova pro seniory a umožnila by transparentnost tohoto projektu. Jistou možností by mohlo být prosazení snahy o začlenění Domova pro seniory pod správu Příspěvkové organizace Paprsek, čímž by se de facto přímým zřizovatelem Domova pro seniory stal Jihomoravský kraj, jehož finanční prostředky jsou oproti těm, jimiž disponují Velké Opatovice na zcela jiné úrovni.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěné zdroje

BUDÍNOVÁ Z., M. POSPÍŠILOVÁ a M. KORBELOVÁ a kol. *700 let historie Velkých Opatovic*. Velké Opatovice, 2012.

KÁŇA, P. *Základy veřejné správy*. 2. doplněné, přepracované vydání. Ostrava: Montanex, 2007. ISBN 978-80-7225-244-2.

KÁŇA, P. *Základy veřejné správy: Vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. 3. aktualizované vydání. Ostrava: Montanex, 2010. ISBN 978-80-7225-319-7.

MARKOVÁ H. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: ORAC, 2000. ISBN 80-86199-23-1.

PAVEL J. a E. CÍSAŘOVÁ. *Průvodce komunálními rozpočty: Aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International, 2008. ISBN 978-80-87123-06-5.

PEKOVÁ J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

POMAHAČ R. a kol. *Veřejná správa*. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-447-6.

PROVAZNÍKOVÁ R. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: GRADA, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

RITSCHELOVÁ, I., M. BOUŠKOVÁ a D. HOLÝ a kol. *Statistická ročenka České republiky 2013*. Praha: Český statistický úřad, 2013. ISBN 978-80-250-2386-0.

ŠELEŠOVSKÝ J. a R. JAHODA. *Veřejné finance v ČR a EU*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3410-6.

VALACH, J. a kol. *Finanční řízení podniku*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 1999. ISBN 80-86119-21-1.

Zákony a vyhlášky

Usnesení vlády České republiky č. 346, o regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) v platném znění

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních celků.

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Elektronické zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (ČSÚ). Česká republika od roku 1989 v číslech. Czso.cz [online]. ©2013 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: http://www.scitani.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989#01

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (ČSÚ). Demografická ročenka měst (2003 až 2012). Czso.cz [online]. 16. 8. 2013 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: http://www.scitani.cz/csu/2013edicniplan.nsf/publ/4018-13-r_2013

DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. Starosta a jiné orgány obce. *Dvs.cz* [online]. 13. 11. 2007 [cit. 2013-11-30]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6292738>

DOTACE Z EVROPSKÉ UNIE. Návrhy operačních programů 2014+. *Jihovychod.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: <http://www.jihovychod.cz/eu-2014/navrhy-operacnich-programu-2014>

DOTACE Z EVROPSKÉ UNIE. Programový dokument IROP. *Jihovychod.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: <http://www.jihovychod.cz/eu-2014/irop>

JIHOMORAVSKÝ KRAJ (JMK). Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2012-2014. *kr-jihomoravsky.cz* [online]. 2. 10. 2013 [cit. 2014-05-02].

Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=169312&TypeID=7>

MIKROREGION MALÁ HANÁ. O mikroregionu. *Malahana.cz* [online]. ©2014 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.malahana.cz/mikroregion>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR (MFČR). Přezkoumávání hospodaření ÚSC. *Mfcr.cz* [online]. 27. 11. 2009 [cit. 2013-11-24]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/kontrola/prezkoumani-hospodareni-uzemnich-celku/prezkoumani-auditorem>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY (MVČR). Materiál. *Mvcr.cz* [online]. ©2010 [cit. 2013-11-29]. Dostupné z: www.mvcr.cz/odk2/soubor/material-doc.aspx

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY (PSPČR). Ústava České republiky. *Psp.cz* [online]. ©2013 [cit. 2013-11-28]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY (SMOČR). Titul městys můžete získat po 50 letech zpět. *Smocr.cz* [online]. 01. 08. 2006 [cit. 2013-11-29]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cinnosti/sprava-obce/titul-mestys-muzete-po-50-letech-ziskat-zpet.aspx>

VELKÉ OPATOVICE. Úvodní stránka. *Velkeopatovice.cz* [online]. ©2014 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://velkeopatovice.cz/>

Jiné zdroje

Šimeček, F. *Veřejné finance* (cvičení). Brno: VUT v Brně, Fakulta podnikatelská, 29. 3. 2012.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Obyvatelstvo Velkých Opatovic a místních částí k 31. 12. 2013	35
Tabulka 2: Struktura příjmů před konsolidací dle závazné rozpočtové skladby.....	38
Tabulka 3: Struktura výdajů před konsolidací dle závazné rozpočtové skladby.....	40
Tabulka 4: Saldo běžných příjmů a běžných výdajů po konsolidaci dle závazné rozpočtové skladby	41
Tabulka 5: Saldo celkových příjmů a celkových výdajů po konsolidaci dle závazné rozpočtové skladby	42
Tabulka 6: Pohyb a změna disponibilních peněžních prostředků bankovních účtů ÚSC.....	43
Tabulka 7: Kalkulace nákladů na přestavbu budovy SŠUPT	46
Tabulka 8: Začlenění projektu v rámci IROP	48
Tabulka 9: Struktura finančního krytí investičního záměru.....	48
Tabulka 10: Výpočet ukazatele dluhové služby.....	49
Tabulka 11: Splátkový kalendář banky A – 5 let.....	50
Tabulka 12: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka A - 5 let.....	50
Tabulka 13: Splátkový kalendář banky B – 5 let	51
Tabulka 14: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka B - 5 let	51
Tabulka 15: Splátkový kalendář banky C - 5 let.....	52
Tabulka 16: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka C - 5 let	52
Tabulka 17: Doplnující údaje ke střednědobým bankovním úvěrům	53
Tabulka 18: Souhrn uskutečněných investičních projektů obce Velké Opatovice od 2007 do 2014.....	56
Tabulka 19: Upravená struktura finančního krytí investičního záměru	57
Tabulka 20: Splátkový kalendář banky A - 10 let.....	58
Tabulka 21: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka A - 10 let.....	58
Tabulka 22: Splátkový kalendář banky B - 10 let.....	59
Tabulka 23: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka B - 10 let	60
Tabulka 24: Splátkový kalendář banky C - 10 let.....	60
Tabulka 25: Odhadovaná dluhová služba pro rok 2014 - Banka C - 10 let	61
Tabulka 26: Doplnující údaje k dlouhodobým bankovním úvěrům	61
Tabulka 27: Souhrn vynaložených finančních prostředků spojených s bankovními úvěry	62
Tabulka 28: Kalkulace předpokládaných nákladů na provoz Domova pro seniory.....	63
Tabulka 29: Kalkulace předpokládaných výnosů na provoz Domova pro seniory.....	64
Tabulka 30: Struktura složení obyvatel Domova pro seniory	65

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývoj obyvatelstva Velkých Opatovic v letech 2003 až 2013	36
Graf 2: Průměrný věk obyvatelstva České republiky a obyvatel Velkých Opatovic v letech 2003 až 2012	36
Graf 3: Celkový přírůstek obyvatelstva Velkých Opatovic v letech 2003 až 2013	37
Graf 4: Struktura příjmů obce Velké Opatovice (2010 až 2013)	40
Graf 5: Struktura výdajů obce Velké Opatovice (2010 až 2013).....	41

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma rozdělení veřejné správy	12
Obrázek 2: Schéma soustavy rozpočtů	15
Obrázek 3: Schéma běžného rozpočtu obce.....	31
Obrázek 4: Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem.....	32
Obrázek 5: Schéma kapitálového rozpočtu obce	32
Obrázek 6: Znak Velkých Opatovic.....	34
Obrázek 7: Schéma rozdělení strukturálních fondů EU	47